

ETI UTRIP

Glasilo koncerna ETI | letnik XL | ISSN 1580-4879

- Influencer marketing v Romuniji
- Kombinirano zaščitno stikalo z oblačnim detektorjem KZS-AFDD
- Nadgradnja orodja za poslovno obveščanje
- ETI SKI Open 2020

Uvodnik

Verjetno boste hitro ugotovili, da se v tej številki Utripa tema, okoli katere se trenutno vrti večina svetovnega poročanja, ne pojavlja. Nahajamo se v zelo težkem obdobju in nihče ne ve, kako se bo razvijala epidemija in kakšne bodo njene posledice. Vemo le, da smo dnevno kar naprej izpostavljeni poročanju o vsepričujoči grožnji Corona virusa, v nekaterih medijih na zelo melodramatičen način, v drugih bolj trezno in uravnoteženo. V uredništvu Utripa pa smo se odločili, da o epidemiji ne bomo poročali. Zakaj? Ker o Covid-19 ne moremo povedati ničesar novega in nočemo še enkrat ponavljati tistega, kar ste že stokrat slišali v drugih medijih. A še pomembneje, ker moramo kljub tej grožnji vsaj poskusiti čimbolj normalno živeti naprej. Zato vam v tej številki predstavljamo vaše sodelavce na novih funkcijah, zmagovalce ETI SKI Open-a 2020 in pa kako smo ETI-jevci pomagali bolnemu otroku do zdravljenja. Upamo, da vam bodo naše zgodbe vsaj malo popestrile te mrke dni.

Ostanite zdravi!
V imenu uredniškega odbora
Sabina Pešec

P.S. Ker trenutno večino časa preživljamo doma, je to idealna priložnost, da preizkusite katerega izmed receptov iz naše rubrike Odkrivamo nove okuse.

Kazalo

Letno poročilo inovacijske dejavnosti za 2019.....	3
Influencer marketing v Romuniji	4
Nova skladiščna hala v ETI Polam.....	5
Nova hala magazynowa w ETI Polam	6
Kombinirano zaščitno stikalo KZS z obločnim detektorjem KZS-AFDD	6
Določitev optimalne ravni napeskanosti talilnih vložkov H3L gPV.....	8
Anže Jerman, novi produktni vodja za specialne varovalke.....	9
Novi člani sveta delavcev ETI PROPLAST	10
Sindikati	11
Sindikati - popusti	12
Tehnoplast, d. o. o., predstavitev dobavitelja systemske integracije – 1. del	13
Nadgradnja orodja za poslovno obveščanje (BI) skupine ETI.....	14
Triki za uporabo aplikacij – BI.....	15
Aktivnosti za zmanjšanje transportnih stroškov	16
Novosti pri skladiščni organizaciji	17
Spoznajmo poslovnega partnerja: Ekol	17
Merilci krvnega tlaka na delovnem mestu.....	18
Po Sloveniji – Kamniško-Savinjske alpe.....	19
ETI SKI OPEN 2020.....	20
Pohodi.....	21
Osnove fotografije (3. del)	22
Kako smo pomagali Titu do terapije z lastnimi matičnimi celicami	23
Sweet energy – knjiga receptov, ki navdihuje – Ukrajina in Rusija	24
Od januarja do marca 2020 so se upokojili	26
Nagradna križanka.....	27

Časopis Utrip izdaja ETI, d.o.o. Izlake

Časopis izhaja četrtletno

Uredniški odbor: Matija Strehar, Jani Braune, Polona Škrinjar, Jernej Kovačič, Rosita Razpotnik, Tone Starc

Urednica: Sabina Pešec

Oblikovanje in tisk: grafex agencija | tiskarna

Podelitev priznanj GZS Zasavska gospodarska zbornica

Miran Dolinšek

Letno poročilo

inovacijske dejavnosti za 2019

V letu 2019 so naši inovatorji na razpisu GZS Zasavske gospodarske zbornice prijaviili 10 inovacij in zanje prejeli tri zlata, štiri srebrna in tri bronasta priznanja. Obe z zlatom nagradjeni inovaciji pa sta bili prijavljeni tudi na razpis Gospodarske zbornice Slovenije, kjer sta prejeli zlato in srebrno priznanje. V okviru množične inovacijske dejavnosti smo v letu 2019 obravnavali 148 koristnih predlogov.

Zlata priznanja so prejeli:

- inovatorji: Matej Kavšek, Peter Benko, Janez Tomelj in Anže Jerman **za inovacijo:** Nova generacija plastičnih podstavkov ETI PFB D0
- inovatorji: Samo Urbanija, Franci Ocepek, Jure Raspotnik, Blaž Bregar, Blaž Zupančič, Simon Železnik, Matej Prnaver, Jano Greden in Matic Kreže **za inovacijo:** Nova generacija ekstrudiranih NV-osnov
- inovatorja: Franc Jenko in Janez Cirar **za inovacijo:** Program ETIsON

Srebrna priznanja so prejeli:

- inovatorja: Said Beganović in Anže Jerman **za inovacijo:** Nova generacija keramičnih podstavkov in kap D in D0
- inovatorji: Uroš Kovač, Simon Kovač, Darko Kos, Branko Besan, Peter Drnovšek, Jani Rozina in Uroš Perme **za inovacijo:** Nova serija NV talilnih vložkov
- inovatorji: Lucjan Strehar, Rok Vozel in Peter Kastelic **za inovacijo:** Novo pomožno stikalo KZS in izboljšano pomožno stikalo ETIMAT P10
- inovatorji: Miha Brvar, Miha Medved, Ivo Žavbi, Tomaž Pirnat, Blaž Zupančič, Andrej Mohar, Matic Kreže in Peter Benko **za inovacijo:** Razvoj tehnologije in avtomatizacija sestave varovalčnega ločilnika EFD 8 in 10

Bronasta priznanja so prejeli:

- inovatorji: Rok Vozel, Janez Rozina in Franci Smrkolj **za inovacijo:** Naprava za razmaščevanje
- inovatorji: Admir Bajrić, Domen Janc in Aljaž Smrkolj **za inovacijo:** Kombinirano zaščitno stikalo z nadnapetostno zaščito
- inovatorji: Gregor Ceglar, Peter Drnovšek, Franci Ocepek, Mojca Medvešek in Tadej Guzej (IT PRO, d. o. o.) **za inovacijo:** Računalniška platforma za upravljanje in optimiziranje proizvodnih procesov ETI4pro

Podelitev priznanj GZS Zasavska gospodarska zbornica

Podelitev inovacij GZS

VPELJAVA STANJŠANIH PRITRDILCEV NV1 IN NV2 V PROIZVODNJO*Predlagatelj: NV tim*

V letu 2019 smo se v timu NV odločili, da bomo na talilnih vložkih NV 1, 2C, 2 in 3C izvedli spremembo – stanjšanje debeline pritrdilcev v talilnih vložkih. Prek leta izdelamo približno 1.500.000 kosov omenjenih talilnih vložkov. S timom NV smo, v sodelovanju z orodjarno in oddelkoma za kovinske polizdelke (OKG) in operativno pripravo proizvodnje (OPP), stanjšali obstoječe pritrdilce z debeline 1,8 mm na 1,5 mm in takšne začeli vpeljevati v proizvodnjo. Za to spremembo smo se odločili predvsem zaradi prihranka pri materialu, s čimer smo posledično znižali tudi ceno samih talilnih vložkov. Na talilnih vložkih velikosti NV 1 in 2C bo letni prihranek približno 16.000 €, na talilnih vložkih NV 2 in 3C pa približno 28.000 €, kar skupaj znaša 44.000 € letnega prihranka. Investicija v predelavo orodij je znašala 6.000 €, kar pomeni, da bo doba vračanja investicije 0,2 leta oziroma dobra dva meseca.

Pritrdilec 1/2, debeline 1,8 mm – pred spremembo

Pritrdilec 1/2, debeline 1,5 mm – po spremembi

Roman Filipič

Influencer

marketing v Romuniji

Kako smo z uporabo videov in influencer marketinga zagnali spletno prodajo proizvodov ETI, zlasti serije ASTI.

V ETI Romunija smo lani ugotavljali, da se nekateri izdelki, predvsem iz programa ASTI, pri kupcih niso uspeli uveljaviti, čeprav smo na trgu imeli dober ugled in je bila prodaja drugih programov (NV/NH, C, VV, ETIBREAK, EVE idr) dobra. V pogovorih z našimi distributerji smo poskušali najti razlog, zakaj kljub zelo konkurenčni ceni in kakovosti ne kupujejo in nimajo rezervnih zalog naših proizvodov ASTI. Nato smo ugotovili, da imajo raje proizvode, ki so na trgu že uveljavljeni, in tudi veliko njihovih končnih strank je povpraševalo le po dobro uveljavljenih blagovnih znamkah. Po daljšem obdobju poskušanja z različnimi pristopi, kot so sodelovanje na sejnih, zasebne predstavitve strankam, vlaganje v Googlove kampanje iskalnih izrazov, rezultatov še vedno ni bilo. Nato smo se domislili, da se moramo postaviti v vlogo morebitnih novih strank in ugotoviti, zakaj se stranka odloči za nakup. Odgovor na to vprašanje je bil spletni kanal YouTube. Dandanes ljudje nimajo več časa brati tehničnih navodil in razpredelnic s podatki, zato so odkrili bližnjico, ki se imenuje YouTube.

Kako smo začeli. Naš sodelavec Radu Adelin je poskušal najti najboljšo rešitev za naše podjetje in uspel vzpostaviti sodelovanje z YouTube vlogerjem Projectediverse DIY, zelo znanim električarjem na spletnem trgu v Romuniji s številnimi vsakodnevnimi sledilci, ki upoštevajo njegova priporočila (kanal »sam svoj mojster«). Njegov kanal se je prvič pojavil leta 2013 in ima 10.949.098 ogledov videoposnetkov ter skoraj 35.000 sledilcev. Ko objavi video s proizvodom ETI, praktično 35.000 njegovih sledilcev prejme obvestilo, da je na

Projectediversediy
35,5 K de abonaj

PAGINA DE PORNIRE VIDEOCLIPURI PLAYLISTURI COMUNITATE CANALE DESPRE

ALĂTURĂ

Descriere Statistici

Canalul de Youtube care sustine fenomenul Do it Yourself.
De ce diy ?In primul rand pentru ca tot ce faci cu mana ta iese mai ieftin.In al doilea rand ,cu putina documentare ,poti obtine niste rezultate ,poate chiar mai bune decat daca ai angaja pe cineva sa iti faca lucrarea respectiva.

S-a alăturat pe 7 oct. 2013

10.949.098 de vizionari

Releu monitorizare Faza ETI HRN-33 cu reanclansarea...
24 K de vizionari • Acum 4 luni

ETI KZS -1M Cea mai tare protectie ever (MCB,RCD TI...
15 K de vizionari • Acum 4 luni

Tablou electric Garsoniera sau Apartament 2...
10 K de vizionari • Acum 5 luni

Tablou Electric ETI ECT24PO
2,4 K de vizionari • Acum 5 luni

ETI AFDD KZS-EAFDD A B16 cu 30mA.
8,2 K de vizionari • Acum 5 luni

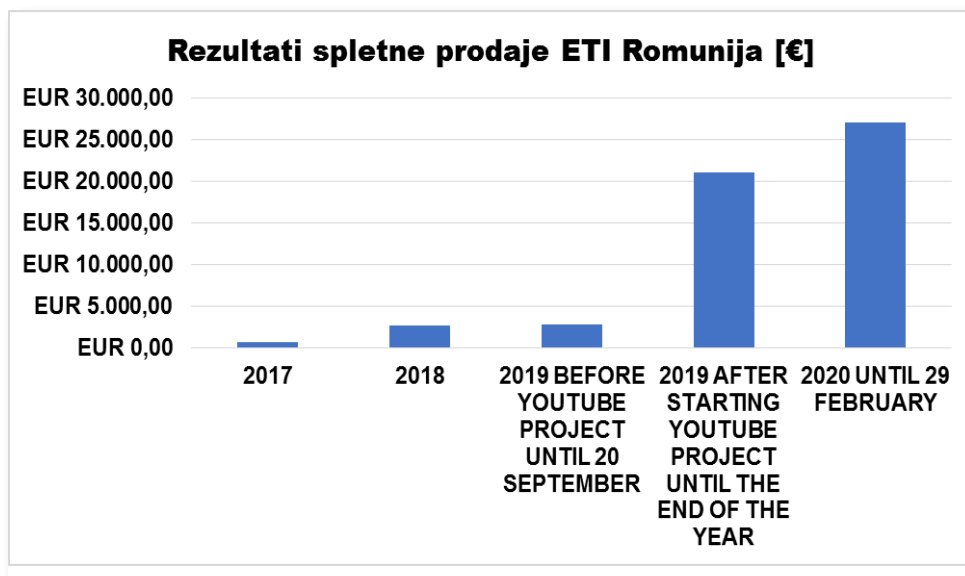
Separator cu fuzibile ETI EFD10 LED
1,9 K de vizionari • Acum 5 luni

Tablou Electric ETI ECT8PT
3,7 K de vizionari • Acum 5 luni

voljo novi video ETI.

Povabili smo ga v pisarno in skladišče ETI Romunija, da bi si ogledal in preizkusil naše proizvode. Bil je navdušen nad našo zalogo in pestrostjo proizvodov. Dali smo mu nekaj proizvodov in v naslednjih dneh je začel objavljati vsakodnevne videe, v katerih je razložil uporabnost proizvodov MCB, AFDD, RCD itn. Danes skupaj s sodelavcem Silviujem Andreiem, ki skrbi za spletno podporo in naročila, ter s pomočjo celotne ekipe ETI ponujamo celostne rešitve svojim spletnim strankam. Rezultati so bili odlični v zelo kratkem času. Na naslednjem grafu so prikazani finančni rezultati pred začetkom sodelovanja in po njem. Za konec naj povemo, da je priprava spletnih videov naših izdelkov na videz velika naložba, vendar se z rezultati več kot povrne. Dejansko se bo v letu 2020 z videi po ocenah doseglo do 80 % spletne prodaje.

Małgorzata Tabęcka

Nova skladiščna hala v ETI Polam

V začetku leta 2020 je bila v podjetju ETI Polam končana gradnja nove skladiščne hale za visoko skladiščenje naših izdelkov.

Hala je bila izdelana v tehnologiji jeklenih večplastnih plošč, profiliranih s streho, pokrito z dvojno pnevmatsko ponjavo iz PVC-ja. Zgrajeni objekt ima dimenzije 70 m x 30 m, njegova stavbna površina pa znaša 2100 m². Stroški gradnje hale so znašali okoli 350 tis. EUR.

Oprema hale je sestavljena iz desetih vrst regalov za skladiščenje z različnimi višinami za shranjevanje. Višina objekta, ki v grebenu znaša 10,5 metra, je omogočila, da v osrednjem delu hale lahko izdelke shranjujemo na petih višinskih ravneh. Najnižje vrste so razporejene ob stenah šotor (stena je visoka pet metrov) z možnostjo shranjevanja na treh višinskih ravneh. Za obvladovanje visokih ravnih smo nabavili dve novi skladiščni dvigali, ki paleto dvigneta na višino šest metrov.

V novem objektu je 2037 novih paletnih mest. Na voljo so tudi ločena mesta za skladiščenje blaga z nestandardnimi dimenzijami, kot so stikalne naprave, razdelilne tračnice in dolge tirnice. Skladišče bo razdeljeno na cone glede na rotacijo asortimenta. Na voljo bo tudi ločen prostor za odlaganje, kompletiranje, pošiljanje itn. Delovanje objekta bo omogočilo reorganizacijo skladiščnih storitev in s tem izboljšanje storitev za stranke.

Małgorzata Tabęcka

Nowa hala magazynowa w ETI Polam

Z początkiem 2020 roku na terenie ETI Polam dobiegła końca budowa nowej hali magazynowej, przeznaczonej do wysokiego składowania oferowanych przez nas produktów.

Hala powstała w technologii stalowej z płyt warstwowych, profilowanych z dachem pokrytym podwójną pneumatyczną plandeką PVC.

Obiekt który powstał ma wymiary 70m x 30m, a jego powierzchnia zabudowy wynosi 2100 m². Koszt wybudowania hali wyniósł ok. 350 tys. eur. Hala została wyposażona w 10 rzędów regałów magazynowych, o różnych wysokościach składowania. W części środkowej hali mamy możliwość składowania na 5 poziomach wysokości, umożliwiła to 10,5 metrowa wysokość obiektu w kalenicy. Najniższe rzędy znajdują się przy ścianach namiotu (ściana o wysokości 5 m) z możliwością składowania na 3 poziomach wysokości. W celu obsługi wysokich poziomów, zostały zakupione 2 nowe wózki wysokiego składowania, które unoszą paletę na wysokość 6m.

W nowym obiekcie jest 2037 szt. nowych miejsc paletowych. Zostały tu też wydzielone miejsca dla asortymentu o niewymiarowych gabarytach typu rozdzielnie, szynoprzewody czy długie szyny. Magazyn zostanie podzielony na strefy wg rotacji asortymentu. Będą też wydzielone miejsce odkładcze do kompletacji, wysyłek itd.

Oddany do użytku obiekt pozwoli na reorganizację obsługi magazynowej, a co za tym idzie poprawę obsługi klientów.”

Aljaž Smrkolj, Matija Strehar

NAŠI IZDELKI | 6

Kombinirano zaščitno stikalo KZS

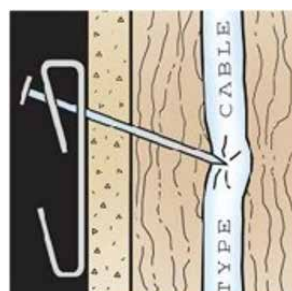
z obločnim detektorjem KZS-AFDD

Ko pregledujemo statistike požarov, ne moremo mimo dejstva, da je napaka na električni inštalaciji zelo pogosto navedena kot vzrok požara. Električne inštalacije so ščitene z nadtokovno in diferenčno zaščito. Zakaj kljub temu še vedno prihaja do požarov?

Po podatkih URSZR (Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje) gre vsak šesti požar ali povprečno 250 požarov letno na račun požarov na elektroenergetskih objektih.

Inštalacije so varovane:

- z nadtokovnimi zaščitnimi elementi (taljive varovalke, inštalacijski odklopniki),
- z zaščitnimi napravami na diferenčni tok (RCD – »residual current device«),
- s prenapetostno zaščito itn.

Očitno obstajajo še druge napake na elektroinstalacijah, ki jih ti standardni zaščitni elementi ne zaznajo. Takšne napake so lahko: slab spoj dveh vodnikov, slab spoj vodnika in električne naprave, ukleščen ali poškodovan vodnik, delno prekinjen vodnik ipd.

Posledica takih napak je škodljiv električni oblok (okvami električni oblok).

S to problematiko in razvojem zaščitnih aparatov za preprečevanje požarov so se prvi začeli spopadati v Severni Ameriki. Vzrok je delno tudi v njihovem načinu gradnje stavb in izvedbe električnih inštalacij, kjer se lahko požar pojavi še hitreje.

V Evropi smo sledili pred dobrimi desetimi leti. Nastala sta standarda IEC 62606 (2013) in EN-standard, torej tudi SIST EN 62606 (2014). Izdelek je bil poimenovan AFDD (»arc fault detection device«). V slovensko terminologijo smo to prevedli kot obločni detektor. V vsakdanji praksi zasledimo tudi izraz detektor iskenjenja. V nemščini so ta izdelek poimenovali kar »Brandschutzschalter«, požarno zaščitno stikalo. Zato najdemo običajno na teh izdelkih tudi poseben simbol (plamen), čeprav ta simbol ni standardna oznaka za te izdelke.

Spreminjajo se nacionalni predpisi za izvedbo električnih inštalacij. V primeru adaptacije električnih inštalacij ali pri izvedbi novih električnih inštalacij je v Nemčiji uporaba obločnih detektorjev obvezna v javnih ustanovah, kot so: muzeji, otroški vrtci, šole, domovi za ostarele, bolnišnice, tovarne, ki uporabljajo hitro gorljive substance (papirna, lesna industrija), in javne zgradbe (letališča, železniške postaje).

V nekaterih drugih državah je uporaba samo priporočena ali zelo priporočena.

Obločni detektor je lahko samostojen izdelek, vendar se običajno kombinira z že znanim zaščitnim aparatom (inštalacijskim odklopnikom MCB (ETIMAT), zaščitnim stikalom na diferenčni tok RCCB (EFI) ali zaščitnim stikalom na diferenčni tok z vgrajeno nadtokovno zaščito RCBO (KZS)). Na trgu se pojavljata predvsem prva in tretja kombinacija, torej MCB + AFDD ali pa RCBO + AFDD.

Naloga obločnega detektorja je, da zazna nastanek obloka v električni inštalaciji. To je realizirano tako, da vgrajena elektronika vseskozi zaznava potek električnega toka in električne napetosti ter zaznava visokofrekvenčna popačenja, ki so značilna za električni oblok. Ob takem pojavu mora zaščitni aparat izklopiti. Pogoje in izklopne čase določa že omenjeni standard. V primeru velikih tokov so ti časi zelo kratki, le okrog 100 ms.

Obstaja pa še eno dejstvo: v električnih inštalacijah se pojavljajo iskenjenja, ki niso škodljiva, npr. na krtačkah različnih električnih strojev. Vgrajena elektronika mora biti sposobna razlikovati med škodljivim in neškodljivim iskenjem, sicer se pojavljajo neželeni izklopi zaščitnih aparatov.

V Evropi je prvi zaščitni aparat z dodanim obločnim detektorjem izdelal Siemens. Pozneje so se pojavili izdelki nekaterih drugih velikih proizvajalcev: Eaton, ABB in Hager. Letos prihaja

Nov izdelek KZS-3M AFDD

na trg s svojo rešitvijo tudi ETI.

Izdelek pokriva nazivne tokove 6–32 A, karakteristiki B in C ter nazivni diferenčni tok 30 mA, je zaščitno stikalo na diferenčni tok tipa A. Tehnične podatke prikazuje naslednja preglednica:

3. TEHNIČNI PODATKI	
Nazivna napetost U_n	~240 V
Min. napajalna napetost za delovanje AFD funkcije	180 V
Izklop AFDD stikala pri prenapetosti	nad 270 V
Nazivni tok I_n	6–32 A
Nazivni tok napake $I_{Δn}$	30 mA
Izklopna karakteristika	B, C
Nazivna kratkostična zmogljivost	10 kA
Nazivna frekvenca f_n	50 Hz
Razred selektivnosti	3
Priključne sponke	1-25 mm ² , max 3Nm
Standards	EN/IEC 61009, EN/IEC 62606

Tehnični podatki

Stikalo je bilo razvito na bazi obstoječega stikala KZS-3M, s tem da sta prva dva modula stikala namenjena termični in elektromagnetni zaščiti, tretji modul pa je rezerviran za diferenčni del ter elektroniko za zaznavo obloka v inštalaciji. Zaznavo obloka smo razvili v sodelovanju z evropskim partnerjem, ki ima dolgoletne izkušnje z razvojem različnih elektronskih vezij.

Nov izdelek z zahtevnim elektronskim vezjem

Stikalo KZS-AFDD 3M2p tako združuje zaščitne funkcije treh stikal (inštalacijski odklopnik, stikalo EFI, obločno stikalo) in varuje inštalacijo pred:

- kratkostičnimi in preobremenitvenimi tokovi,
- diferenčnimi tokovi (tokovi napake),
- škodljivimi obloki.

Priključitev izdelka (napajanje) je lahko zgoraj ali spodaj. Tudi priklop linijskega (faznega) in ničelnega vodnika je poljuben (leva ali desna priključna sponka).

Pomembno je še dodati, da ima izdelek vgrajeno funkcijo periodičnega samotestiranja zaznavanja obloka (takoj po vklopu in nato enkrat na minuto). Če je test negativen, stikalo takoj izklopi.

Poleg zaščite in izklopa pri električnem obloku stikalo zaznava in izklopi tudi v primeru nadnapetosti (> 270 V).

Če se pojavi izklop zaradi napake v inštalaciji, izdelek z ustrežno LED-signalizacijo nakazuje vzrok izklopa (25 sekund po ponovnem vklopu).

Stanje / Condition / Bedingung	LED signalizacija, vsakih 1,5 sek. / LED signalization, each 1,5 sec. / LED Signalisation, jede 1,5 Sek	po 25 s / after 25 s / nach 25 s
1	●○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●
2	●○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●
3	●○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●
4	●○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○	●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

Različna signalizacija pri različnih napakah v elektroinstalaciji

Stikalo KZS-AFDD je primerno tudi za uporabo v IT-sistemih, kar je pogoj za prodajo stikala na določen trg, ki ga pokriva naš večji kupec stikalne tehnike Garo (Norveška).

Za potrebe promocije izdelka in praktičnega prikaza delovanja je bil razvit tudi poseben demonstracijski kovček.

Demonstracijski kovček

Prva stikala bodo proizvedena v redni proizvodnji in lansirana na trg v aprilu.

David Kralj

Določitev optimalne ravni napesananosti talilnih vložkov

NH3L gPV

V bazičnem razvoju varovalk je bil odprt projekt 6 Sigma za določitev optimalne višine napesananosti varovalk, ki ga je vodil Simon Kovač. Napesananost talilnih vložkov je eden izmed najpomembnejših procesov med izdelavo talilnega vložka. Predvsem pa je to pomembno pri talilnih vložkih NV gPV 1500 V, kjer je zaradi velike napetosti talilni vložek ves čas na zgornji meji delovanja.

DEFINE

V fazi »Define« so bili podrobneje opredeljeni problem in cilji projekta. Kot glavni problem je bilo prepoznano, da proces peskanja v proizvodnji ni dovolj nadzorovan in učinkovit. Predvsem pa je problem v samem nadzoru kakovosti napesananosti talilnih vložkov. Tako sta bila postavljena dva glavna cilja:

- Ugotoviti raven napesananosti, ki je zadovoljiva za optimalno delovanje talilnih vložkov.
- Določiti ustrezno merilno metodo za merjenje višine napesananosti varovalk in jo vpeljati v redno proizvodnjo.

MEASURE

V fazi »Measure« se je pomerila napesananost določenega števila vzorcev varovalk na dveh merilnih napravah:

- prototipni merilnik iz proizvodnje, ki meri globino ugreza (slika 1),
- MECMESIN v vhodni kontroli (slika 2).

Na sliki 3 je prikazana statistika meritev ugreza na merilniku iz proizvodnje na pripravljenih vzorcih. Na sliki 4 pa je prikazana sila ugreza v odvisnosti od globine ugreza na istih vzorcih (pomerjeno na merilniku MECMESIN).

Iz statistike globine ugrezov in sil je razvidno, da so bili pripravljene dovolj različni vzorci, v smislu kakovosti napesananosti, da je mogoče raziskati povezavo med napesananostjo in karakteristiko varovalke pri kratkostičnih preizkusih.

ANALYZE

Na ta način pripravljene vzorci so bili potem testirani v laboratoriju ICEM (Maribor) in delno tudi v laboratoriju v Berlinu. Izdelki so bili testirani pri treh različnih kratkostičnih tokovih:

- I5 – ICEM Maribor (35 vzorcev),
- I2 – IPH Berlin (10 vzorcev),
- I1 – IPH Berlin (10 vzorcev).

Rezultati testiranja so bili:

- I5 – vseh 35 vzorcev je v redu.
- I2 – vseh 10 vzorcev je v redu.
- I1 – 9 vzorcev je v redu, 1 vzorec NI v redu.

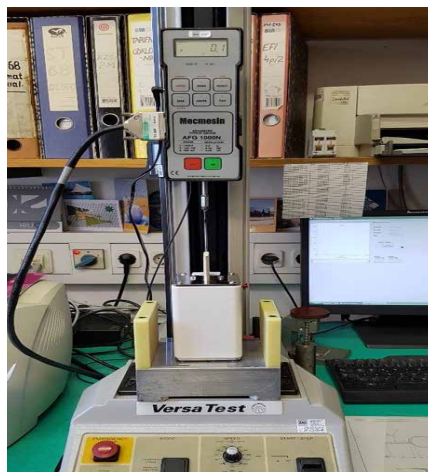
Iz testnih rezultatov je mogoče sklepati, da raven napesananosti ne vpliva bistveno na delovanje obravnavane varovalke, saj je bil glede na tako različno napeskane varovalke samo en test negativen. Poleg samega rezultata testa dober/slab se kot rezultat beleži tudi izklopni čas, ki mora biti čim krajši. Pri teh rezultatih pa se je pokazala korelacija z ravno napesananosti. Na slikah 5 in 6 so prikazane regresijske krivulje, ki dokazujejo to povezavo.

IMPROVE

Na osnovi zgornjih ugotovitev, da se pri slabše peskanih talilnih vložkih podaljša celotni čas gašenja obloka, je bil določen maksimalni ugrez 6 mm. Razvita merilna metoda skupaj z določeno specifikacijo napesananosti je bila potem vpeljana v serijsko proizvodnjo.

CONTROL

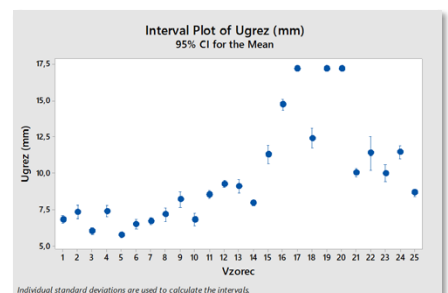
Omenjena metoda je zdaj že dalj časa implementirana v proizvodnjo in do zdaj ni bilo zaznani nobenih težav s trga zaradi napesananosti dotičnih varovalk. Smo tudi v fazi modifikacije te merilne metode za uporabo pri izdelavi varovalk za avtomobilsko industrijo. Pri teh varovalkah se je izkazalo, da ima kakovost napesananosti še večji vpliv, predvsem zaradi ožjih prekatov keramične osnove, v katere se nasipa pesek.

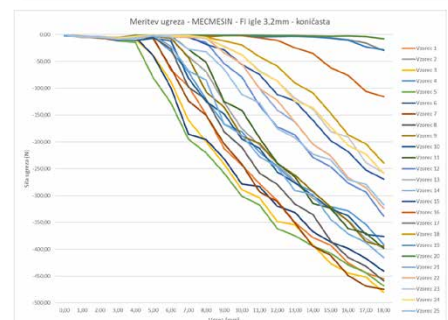
Slika 1: MECMESIN merilnik v vhodni kontroli.

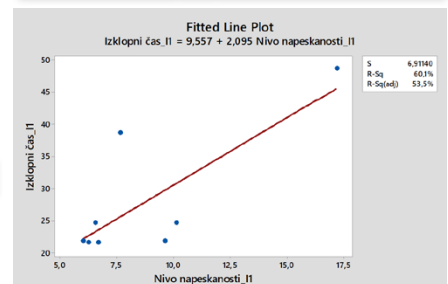
Slika 2: Prototipni merilnik globine ugreza peska.

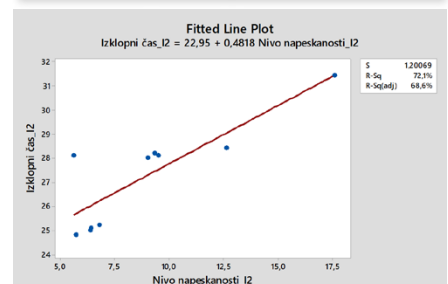
Slika 3: Graf intervalov meritev (vsak kos 5x pomerjen) ugreza peska po vzorcih.

Slika 4: Graf sile ugreza v odvisnosti od globine.

Slika 5: Regresijska premica za izklopni čas v odvisnosti od globine ugreza za I1 tok.

Slika 6: Regresijska premica za izklopni čas v odvisnosti od globine ugreza za I2 tok.

Sabina Pešec

Anže Jerman,

novi produktni vodja za specialne varovalke

Specialne varovalke postajajo vse pomembnejši produktni program, v katerem se ustvarjajo dobre marže in postavljajo temelji ETI-jeve prihodnosti na področju varovalk. Zato ni nepričakovano, da se je ETI-jeva ekipa produktnega vodenja lani povečala za enega člana - produktnega vodjo za specialne varovalke. Ta izziv je sprejel (takrat še) razvojniki Anže Jerman.

Lahko na kratko opišete svojo izobraževalno in poklicno pot ter pomembnejše dosežke?

Svojo izobraževalno pot sem začel na srednji šoli za elektrotehniko v Ljubljani. Že v osnovni šoli sem kazal zanimanje za elektrotehniko, saj skoraj ni bilo igrarce na baterije, ki je ne bi razstavil in pogledal, kaj je notri, očeta pa jezil, češ da moram vedno vse uničiti :).

Po zaključeni srednji strokovni šoli sem šolanje nadaljeval na Fakulteti za elektrotehniko. Konec prvega letnika študija sem začel razmišljati, kaj bom počel po zaključku izobraževanja, zato sem se prijavil na razpis za kadrovske štipendije, ki je bil razpisan v ETI-ju, in bil tudi izbran. Tu se je začela moja poklicna pot, tako da sem čas, ko nismo imeli študijskih dejavnosti, namenil počitniškemu delu v ETI-ju. Lahko rečem, da je bil to dobro izkoriščen čas, saj sem se v tistem času spoznal z zaposlenimi in produkti, ki jih izdelujemo, tako da pozneje prehod na redno zaposlitev ni bil pretežak. V ETI-ju sem začel delati v razvoju elektrotehničnih izdelkov, pozneje ob reorganizaciji pa v oddelku razvojno-tehnološke podpore proizvodnji varovalk. Med samim delom je nato prišla odločitev, da študij nadaljujem na 2. stopnji magistrskega programa elektrotehnike. Študij sem nadaljeval po rednem programu, zato sem takrat v ETI prihajal občasno prek študentske napotnice. Po opravljenih študijskih obveznostih sem se vrnil na svoje staro delovno mesto. V razvoju sem ves čas delal na področju varovalk. Najprej sem sodeloval pri razvoju varovalčnih ločilnikov in podstavkov, pozneje pa na področju razvoja fotovoltaičnih cilindričnih talilnih vložkov. Od oktobra naprej sem zaposlen na delovnem mestu produktnega vodje za specialne varovalke.

Kaj lahko poveste našim bralcem o sebi zasebno? (konjički, pogledi na življenje, družina ...)

Prihajam iz Šmartna pri Litiji, kar glede na mojo govorico sogovorniki precej hitro opazijo :). Rojen sem bil pred 27 leti in sem najmlajši poleg brata in sestre. Moram reči, da so moji starši imeli kar veliko srečo, saj večjih težav v otroštvu in tudi pozneje v času šolanja z mano ni bilo. Spomnim se, da sem kot otrok znal zaposliti samega sebe, najraje z lego kockami, ki sem jih lahko sestavljal cele popoldneve, verjetno pa so bile vzrok, da sem se pozneje navdušil nad tehniko. Svoj prosti čas najraje preživljam v naravi. Če je le priložnost, se rad odpravim na kakšen planinski izlet, pozimi pa redno obiskujem bele strmine. Dejavno sodelujem v krajevnem gasilskem in športnem društvu.

Kako se znajdete v novi vlogi produktnega vodje za specialne varovalke? Je bil prehod težek?

Vsak prehod je na neki način težek, vendar se človek s časom vsega navadi :D. V veliko pomoč so mi izkušnje s prejšnjega delovnega mesta in si nekako kar ne predstavljam, da bi na to delovno mesto prišel brez predhodnih izkušenj s področja varovalčne tehnike.

Mislim, da je bilo delo v razvoju dobra popotnica za to delovno mesto, saj sem tam spoznal produkte, se naučil veliko glede tehnike, ki je na področju varovalk precej specifična, in spoznal samo organiziranost podjetja. Kot produktni vodja pa zdaj združujem eno z drugim, vendar se še vedno vsak dan naučim kaj novega. Pri tem so mi v pomoč sodelavci, na katere se lahko kadar koli obrnem.

Katere nove naloge so vam najbolj pisane na kožo in katere se vam zdijo najtežje?

Zdi se mi, da najbolj uživam v iskanju novih rešitev za težave, s katerimi se spopadajo naši kupci. Na specialnem področju je veliko prilagajanja in usklajevanja, preden izdelek pride na trg. Vpeljava nove rešitve na trg pa pomeni veliko sodelovanja, posvetovanja in koordiniranja med različnimi oddelki v našem podjetju. Katere naloge pa so najtežje, je težko reči, saj vsaka naloga predstavlja nov izziv.

Kje vidite glavne priložnosti in izzive na področju specialnih varovalk? Kako se

bomo spopadli s slednjimi?

Že samo ime »specialne varovalke« pove, da gre za področje, na katerem se pojavljajo priložnosti, vendar jih je treba poiskati. Zato je treba vseskozi spremljati trg in pa prisluhniti težavam, s katerimi se srečujejo naši kupci. Glavna priložnost specialnih varovalk je ravno prilagajanje končnemu kupcu z rešitvami, za katere je značilno, da drugod na trgu niso dostopne. S prilagodljivo rešitvijo končnemu uporabniku lahko ima končni izdelek višjo dodano vrednost. Izzivi, ki nas čakajo, so v iskanju potencialnih rešitev, ki bi bile zanimive za trg in bodo prinesle neko korist podjetju. Pri specialnih rešitvah pa je treba biti previden, saj vsaka ideja ali rešitev ni vedno priložnost za uspeh, informacij s trga pa v specialnih aplikacijah po navadi ni ravno na pretek. Kljub vsemu pa si bo v prihodnje verjetno treba s kakšno idejo malo bolj upati in biti na trgu med prvimi, saj prvi po navadi poberejo smetano.

Veliko se govori o napredku v ETI-ju, o spremembah zadnjih let. Kako gledate na to?

Kako je bilo tukaj pred desetimi leti ali več, težko rečem, ker sem takrat še gulil šolske klopi. Lahko pa povem, da sem v ETI prišel ravno v času, ko se je veliko pozornosti začelo namenjati vpeljevanju avtomatskih linij. Tukaj je nastal velik napredek, saj se je v zadnjih petih letih v proizvodnjo uvedlo kar nekaj novih avtomatskih linij. Mislim, da je to prava pot, saj je to trenutno eden od načinov za ohranitev spektra izdelkov z nižjo dodano vrednostjo. Napredek je tudi v sami organiziranosti podjetja. Mogoče si želim, da bi na področju razvoja novih izdelkov včasih malo pogumneje zakorakali v kakšen projekt, saj nas novosti in inovacije vodijo v uspešnost podjetja. Drugače pa na splošno mislim, da dobro sledimo trendom in se prilagajamo okolju, v katerem delujemo.

Bi želeli še kaj sporočiti našim bralcem oz. sodelavcem?

Ne smemo se bati novih izzivov, saj so priložnost za naš napredek. Svoje delo opravljamo z veseljem in poskrbimo za dobro vzdušje v delovnem okolju, pa bomo imeli od tega vsi nekaj koristi. In ne pozabite, da nam včasih že samo nasmeh in prijazen pozdrav lahko polepšata dan :).

Sabina Pešec

Novi člani sveta delavcev ETI PROPLAST

Tokrat smo se pogovarjali z novim članom SD ETI PROPLAST, Francijem Klopčičem

Prosimo, da opišete svojo poklicno pot in pomembne dosežke v karieri.

V podjetju delam več kot 30 let. Začel sem že kot dijak štipendist med poletnimi počitnicami, in sicer pri tunelski peči. »Keramiške legende« so z visokim, suhim fantom z velikim veseljem delile prave epske zgodbe, kako »preživeti in iti skozi življenje z nasmehom«. Žal so nekateri od teh delavcev živi samo še v spominih moje generacije. Pravo poklicno pot sem začel kot orodjar rezkalec na klasičnem rezkalnem stroju v novi orodjarni, z uvajanjem novih tehnologij sem nekaj časa delal na rezkalnem stroju CNC, zadnja leta pa delam v tehnologiji orodjarne kot programer obdelovalnih rezkalnih strojev.

Kaj lahko poveste našim bralcem o svojem zasebnem življenju (vaši hobiji, pogledi na življenje, družina ...)?

Sem lastnik manjše kmetije, uživam v naravi, trudim se za humano vzrejo domačih živali, saj verjamem, da so živali čuteča bitja. Zelo rad pogledam kakšen dober film – še posebej so mi ljubi skandinavski in iz balkanskih držav. Moji predniki so radi delali z lesom, tako ohranjam staro mizarško delavnico s številnimi ročnimi orodji in dopolnjujem strojno, ker rad kaj sam popravim ali naredim.

Kateri so po vašem mnenju glavne naloge in cilji sveta delavcev ETI PROPLAST v tem mandatu?

ETI PROPLAST mora skrbeti za čim boljše delovne pogoje za vse svoje delavce, svet delavcev pa mora v skladu z zakonom in pooblastili delovati v dobro delavcev. Predvsem pa, da se ustvari varno okolje, v katerem lahko vsakdo izpostavi svoje težave in predloge, in da se vzpostavi zaupanje, da se da marsikaj rešiti ali popraviti na bolje. Ne bi si želel, da bi bil svet delavcev samo papirnati tiger.

Kako vidite svojo vlogo v svetu delavcev? Katera področja boste pokrivali in s čim se boste najbolj ukvarjali?

Do zdaj sem bil le zunanji opazovalec, z izvolitvijo v svet delavcev je prišla določena odgovornost. Želim si, da bi vsi člani delali dobro in da bi bili povezovalni in ne razdiralni člen med vodstvom in delavci. Moja prioriteta je skrb za profesionalen odnos vodstva do delavcev, da bi bilo čim manj osebne prizadetosti. Rad bi, da se stvari, za katere se dogovorimo, tudi izvedejo, in da se po določenem času evalvirajo. Na koncu mandata bodo šteli učinkovitost in dejanja.

Katere so po vašem mnenju ETI-jeve glavne prednosti in priložnosti in na katerih področjih obstaja še veliko prostora za izboljšave?

Vseskozi spremljam, kako se ETI razvija – prednosti so predvsem zaradi različnih trgov in prepoznavnosti, manj je fizičnega dela. Sistem napredovanja in nagrajevanja bi moral biti enako učinkovit za mlajše in starejše delavce. Mlajše je treba stimulirati in jih zadržati v firmi ter poskrbeti, da bomo starejši delavci zdržali delovni tempo do upokojitve in vitalni stopili v tretje življenjsko obdobje. Ena takšnih možnosti za starejše delavce sta projekta ASI in PILOTI, ki spodbujata medgeneracijsko sodelovanje, zdravo staranje in motiviranost zaposlenih vse do odhoda v pokoj kot tudi potem. Kot član projektne skupine JR Piloti si želim, da bi se čim več delavcev vključilo v naše dejavnosti, saj organiziramo različna predavanja, delavnice in druženja.

Kakšna je vaša vizija ETI-ja v prihodnosti?

Z vlaganjem v razvoj in inovacije bo ETI v Zasavju ostal nosilec delovnih mest za različne ravni izobrazbe. Želim, da bi ostal prepoznaven na trgu in da bi bil iskan ter cenjen delodajalec prihodnjim generacijam in v ponos sedanjim in prihodnjim upokojenim delavcem.

Bi želeli še kaj sporočiti našim bralcem oz. sodelavcem?

Uživajte v življenju, veliko se smejte, dobri odnosi doma in v službi so neprecenljivi. Službeni problemi naj ostanejo v službi – in v večini so rešljivi. Skrbite za zdravje in mislite s svojo glavo.

Damjan Kostanjevec

Sindikat

Novo leto nam je prineslo kar nekaj sprememb – tako negativnih kot pozitivnih. Najlepše je, ko je vse lepo, ko se cedita med in mleko. Takrat uživamo v coni udobja in se niti ne zavedamo, kaj imamo. Iz izkušenj vemo, da nas slej ko prej iz te cone vrže kakšna situacija, ki pa ni tako rožnata in se nas še kako tiče. Takrat je pomembno, da smo člani številčni in organizirani.

Trenutna situacija v našem podjetju nas je dokončno predramila, ko je vodstvo v februarju začelo odpuščati delavce. Napovedali so, da bodo v tem letu odpovedali pogodbo o zaposlitvi devetnajstim režijskim sodelavcem. Po katerih kriterijih in s kakšnimi argumenti določajo viške, ne vemo, ker o tem molčijo in vse poteka v strogi tajnosti. Tako se za zaprtimi vrati po lastni volji odločajo, koga bodo odslovili. Kakšni so interesi, vedo sami. Sindikat tu žal ne more posredovati, saj je število odpuščenih pod zakonsko določenim za našo vključitev. Krčiti so začeli tudi število sodelavcev, ki so pri nas zaposleni prek agencije Trenkwalder. Vsem tem sodelavcem, ki so člani sindikata, nudimo vso svojo in pravno pomoč, da vse poteka skladno z zakonom.

Mnenje, »da nima smisla biti član sindikata, ker tako ali tako dobim vse kot člani«, je v teh primerih daleč od resnice. Takšno gledanje je ozko in sebično ter kaže na popolno nerazumevanje prave vloge sindikata. In ravno ti, ki tako razmišljajo, zdaj pri sindikatu iščejo pomoč, informacije in nasvete. Žal nekateri šele v takšni situaciji vidijo prednosti sindikata. V današnjem času pa ni prav nič samoumevno. Bistveno višjo raven pravic, kot nam jih določa zakon, smo izborili sindikati. Da je tako, so potrebni močni sindikati – ta moč je v številčnosti članov, saj smo delavci v odnosu do delodajalcev v šibkejši vlogi. Da na tehtnici prestavimo to razmerje moči, je potrebna protiutež, ki jo tvorimo člani. Več nas bo in bolj se bomo povezovali in organizirali, več pravic bomo dosegli.

Še ena dobra stran članstva je ta, da gremo od časa do časa skupaj na lepše. Tako smo v januarju odšli na 26. državno prvenstvo SKEI Slovenije v veleslalomu in tekah na smučeh, ki je bilo tokrat na Rogli. Nič kaj zimsko vreme smo izkoristili vsak po svoje. Smučarji/-ke so imeli na voljo vse proge, ki jih je organizatorju uspelo zasnežiti kljub slabi zimi, in so zato lahko uživali na belih strminah. Kar lepo število nas je odšlo na pohod do Lovrenških jezer in nato do kočice na Pesku. Nekaj dni pred tem je zapadel sneg, zato smo imeli prelep zimski pohod. Ker je trenutno največja atrakcija na Rogli "Pot med krošnjami", smo se seveda sprehodili tudi po njej. Domov pa nismo odšli praznih rok, saj je Marko Mal osvojil drugo mesto v veleslalomu, za kar mu čestitamo.

V februarju smo obeležili že 10. tradicionalni zimski pohod na Kum, ki je minil ob pomladanskih temperaturah in v super družbi. Na ta jubilejni pohod je prišla tudi predsednica SKEI in ZSSS Lidija Jerkič, ki je dala dogodku poseben pečat. Komentar ene od pohodnic, ki ga še nekaj časa ne bom pozabil, je bil, da nismo zabeležili samo rekorda v udeležbi, temveč tudi v smehu. Za to je poskrbel pohodnik, ki pa ne želi biti imenovan, da ga ne bi preganjalo kakšno društvo. Tako je bilo za dobro voljo poskrbljeno kot ponavadi. Drugo leto gremo spet na Kum – upam, da v še večjem številu.

Če bi se radi bolj aktivno vključevali v delovanje sindikata, imate kakšne ideje ali pripombe ali potrebujete informacije, se obrnite na svojega sindikalnega zaupnika ali name, da vam bomo prisluhnili oziroma dali informacije. Skupaj smo močnejši!

Sindikati - popusti

Tudi to leto smo za člane sindikata SKEI pripravili posebne popuste, ki smo jih člani IO SP SKEI ETI in SP SKEI ETI Proplast pridobili od lokalnih podjetnikov. Seznam smo nekoliko prevetrili, tako da je na voljo pestra izbira. Prijetno koriščenje popustov v kar največji meri.

Popusti za člane SKEI ETI in SKEI ETI Proplast

Popusti se uveljavljajo v letu 2019, in sicer s kartico ugodnosti ali člansko kartico.

Rimske terme:

<https://www.rimske-terme.si/si/>

- 10-odstotni popust na masažne storitve, lepotne storitve in kopeli v Wellness centru Amalija (vse dni v tednu)
- 20-odstotni popust na vstop v Deželo savn Varinia (4-urne ali celodnevne vstopnice – od ponedeljka do četrta; popusti ne veljajo na večerno vstopnico po 18. uri)
- 30-odstotni popust na redno ceno kopalne karte (4-urne ali celodnevne vstopnice – od ponedeljka do četrta; popusti ne veljajo ob nakupu 2-urne vstopnice in večerne vstopnice po 18. uri)
- 10-odstotni popust na vse storitve v Medicinskem centru Valetuda
- 45,00 € na osebo na noč v dvoposteljni sobi od ponedeljka do petka (minimalna doba bivanja je dve noči) v hotelu Zdraviliški dvor s polpenzionom, neomejenim kopanjem, ogledom muzeja, brezplačno uporabo kopalnega plašča in copat, prostim vstopom v fitness center ipd.
- 15-odstotni popust na aktualne pakete namestitvev v Rimskih termah; ponudba ne velja za morebitne pakete v akciji
- popust velja na dan koriščenja storitev in ne velja za nakup darilnih bonov; popust se ne seštevava z ostalimi popusti, ki jih nudi podjetje Rimske terme, d. o. o.

Thermana Laško:

- 20-odstotni popust za vstop v bazen in bazen + savna. Izključene so večerne akcijske ponudbe. Popusti ne veljajo ob vikendih, v času praznikov in vseh šolskih počitnic.
- 10-odstotni popust za wellness storitve in fizioterapevtske storitve – izključene so večerne akcijske ponudbe. Popusti ne veljajo ob vikendih, v času praznikov in vseh šolskih počitnic.
- 20-odstotni popust na celodnevno in 3-urno vstopnico za kopalnišče hotela Zdravilišče Laško vse dni v tednu. Popust velja tudi v času praznikov in počitnic.

Člani se ob prvem prihodu v Thermano (ob prvem koriščenju ugodnosti) identificirajo s člansko izkaznico, na podlagi katere pridobijo kartico Thermana club (Modra kartica je brezplačna).

Člani lahko izkoristijo ugodnosti na podlagi predložitve veljavnega osebne dokumenta, kartice Thermana club in članske izkaznice sindikata. Pogodbeni popusti veljajo na dan koriščenja storitve člana. Popusti se ne seštevajo z ostalimi popusti, ki jih nudi Thermana.

• Avtopralnica Kajzer Dušan, s. p., Trbovlje:

10-odstotni popust na pranje avtomobila

• Optika Jazbec, Zagorje:

10-odstotni gotovinski popust na vsa očala

• Mavi shoes, Trbovlje:

10-odstotni popust na redne cene vseh artiklov

• Gostilna Brin, Trbovlje:

10-odstotni popust na kosila

• Idas studio, Zagorje:

5-odstotni popust na vse storitve

• Frizerstvo Koni, Zagorje:

5-odstotni popust na barvanje las

• Salon M, Zagorje:

5-odstotni popust na vsa oblačila

• Mesarija Kramžar, Trbovlje:

15-odstotni popust na celotni nakup

• Ambulanta za male živali, Miran Knez, Trbovlje:

10-odstotni popust na klinični pregled

10-odstotni popust na cepljenje za kužne bolezni razen stekline

10-odstotni popust na ultrazvočni pregled

• Zlatarstvo Mešiček, Trbovlje:

10-odstotni popust na storitve, plačane z gotovino

• Trgovina Svečka, Zagorje:

5-odstotni popust na žalni program

5-odstotni popust na zavijanje daril

• Slaščičarna Saška, Zagorje:

5-odstotni popust na artikel (končni izdelek)

• Frizerski salon Simona, Zagorje:

10-odstotni popust na storitve

• Animalia, Veterinarska ambulanta Zagorje:

10-odstotni popust na storitve

• Montaža in centriranje gum MC, Trbovlje (pri Cementarni):

10-odstotni popust na storitve

• Picerija Rondo, Hrastnik:

5-odstotni popust na vse razen na tobačne izdelke

• ZPP, cvetličarna, montaža in centriranje gum, Orehovica, Izlake

5-odstotni popust nad 20 €

• Mediadom – tehnična trgovina, Kamnik:

7-odstotni popust na belo tehniko in gospodinjske aparate

10-odstotni popust na male gospodinjske aparate

20-odstotni popust na kuhinje

• HOMP, d. o. o., servis in prodaja motorjev ter dodatne opreme, Trbovlje:

10-odstotni popust na storitve

• Mesarija Anton, Zagorje in Kisovec:

15–20-odstotni popust na nakup

• Trgovina Fenomen, Zagorje

20-odstotni popust na gotovino

• Potapljaško društvo GRČAR-SUB, Domžale:

30-odstotni popust na spoznavni potop v bazenu (20 €)

8–30-odstotni popust na potapljaške tečaje

Tečaji potekajo individualno ali skupinsko, termin in lokacija po dogovoru.

Na voljo so dodatni popusti za posamezne skupine. Popust velja tudi za družinske člane. Prijave: Franci Grčar, tel.: 041 360 153, e-naslov: franci.grcar@gmail.com

grcar@gmail.com

• Vsegrad, d. o. o., Škocjan:

5–15-odstotni popust na gradbeni material

Njihovo ponudbo si lahko pogledate na spletni strani: www.vsegrad.si

Za ponudbo pokličite 031 636 580 ali vzpostavite stik prek e-pošte: nina@vsegrad.si

vsegrad.si

Podjetje nudi prevoz gradbenega materiala po celi Sloveniji.

Aleksander Cilenšek

Tehnoplast, d. o. o.,

predstavitev dobavitelja systemske integracije – 1. del

V tem trenutku je po prodajnem obsegu na sistemski integraciji največja produktna skupina ETIBOX – DIDO, stanovanjski razdelilniki, t. i. »modularne elektro omarice«. V letu 2019 je skupina ETI prodala skupno **423.000 stanovanjskih razdelilnikov** različnih velikosti (2–144 modularnih mest). To pomeni skupno **več kot 8 milijonov praznih modularnih mest**, ki so jih naši kupci zapolnili z našimi Etimati, EFI stikali, KZS-i, EFD-ji, SPD-ji itd. Kot vidimo, je ta produktna skupina za nas strateškega pomena, saj gre za obojestransko povezanost z vsemi našimi modularnimi izdelki. Naš največji dobavitelj stanovanjskih razdelilnikov je podjetje **Tehnoplast iz Srbije**. Zgodovina našega sodelovanja sega v leto 2006, ko sta se na sejmu Light & Building sestala predstavnika podjetij ETI Polam in Tehnoplast. Leto zatem je sledilo prvo naročilo. Skupina ETI je tako leta 2008 s Tehnoplastom ustvarila 100.000 €, **leta 2019 pa kar 2,2 milijona €** (nabavna vrednost)! Z leti je tudi odnos med podjetjema prerastel iz klasičnega »kupec – dobavitelj« v partnerskega.

V nadaljevanju sledi še nekaj besed o samem podjetju Tehnoplast, katerega zgodovina sega v leto 1968, in sicer v Zemun. Čas, ko je bilo podjetje ustanovljeno kot eno od za tiste čase redkih zasebnih podjetij v družinski lasti. Leta 1972 je bila izvedena selitev na današnjo lokacijo v Stare Banovce. Število zaposlenih je danes več kot 150, prihodki od prodaje znašajo 8 milijonov € (2019), skupna površina podjetja pa danes obsega 11.000 m². Proizvodnja dejavnost podjetja je bila skozi zgodovino precej raznolika – od proizvodnje zaščitnih stekelc za ročne ure in merilno opremo do raznih plastičnih delov za tehnološko opremo, ovitkov za CD-je, priključnih zbiralk, izdelave orodij za brizganje plastike, od leta 1991 dalje pa je vse več proizvodnje namenjene tudi izdelavi stanovanjskih razdelilnikov. Na trgu njihove izdelke najdemo tako pod blagovno znamko ETI kot tudi ostalimi imeni (Schrack, Noark ipd.), saj nismo njihov edini OEM kupec, v nekaterih državah pa nastopajo tudi neposredno (kot Tehnoplast). Danes imajo tako zelo zmogljivo proizvodnjo brizganja plastike, lasten razvoj in konstrukcijo orodij z orodjarno. Proizvodnja je zelo podobna proizvodnji ETI Proplast, saj gre za enak tehnološki proces. Veliko prostora pri tovrstni proizvodnji je potrebna za skladiščenje gotovih izdelkov, saj je električni razdelilnik večinoma le »prazna škatla«. V preteklem letu pa je podjetje pridobilo tudi certifikate ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 in OHSAS 18001:20107, ki potrjujejo zanesljivo obvladovanje sistema vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem in varstva pri delu. Večji del prodaje predstavlja izvoz (90 %), 20 % predstavljajo proizvodi pod lastno blagovno znamko, ostalo pa OEM kupci.

Beograd, 2018: 50 let podjetja

Podjetje Tehnoplast iz zraka

Iztok Vozelj

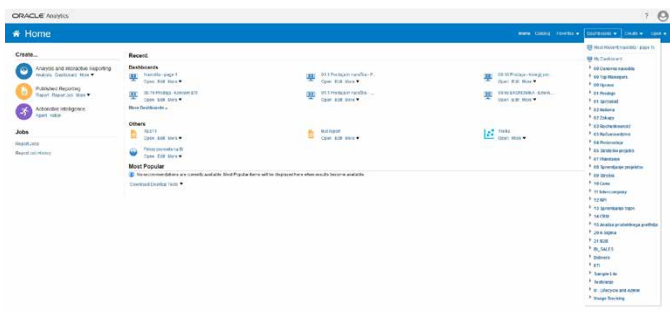
Nadgradnja orodja za poslovno obveščanje (BI) skupine ETI

Začetek uvedbe sistema za poslovno obveščanje v skupino ETI sega v leto 2009, ko se je sprejela odločitev za tovrstno orodje. V malo več kot desetih letih smo z orodjem pokrili vsa poslovna področja v vseh podjetjih skupine ETI. Seveda smo vedno sledili novim različicam in pri tem uspešno nadgrajevali samo orodje, tako da smo sledili zadnjim razvojnim trendom podjetja Oracle.

Oracle svoje rešitve seli v oblak (ang. Cloud) in tudi BI pri tem ni izjema. V informatiki menimo, da je vseeno bolje, da imamo nadzor nad celotno rešitvijo le na lokaciji matičnega podjetja. Ravno zato smo se razveselili informacij s strani Oracle, ki je predstavil zadnjo različico orodja BI, ki se zdaj ne imenuje več »Oracle Business Intelligence – OBI«, temveč »Oracle Analytics Server – OAS«. To je pravzaprav kopija »Oracle Analytics Clouda« na lokaciji, ki vključuje vse prednosti in funkcionalnosti oblačne različice.

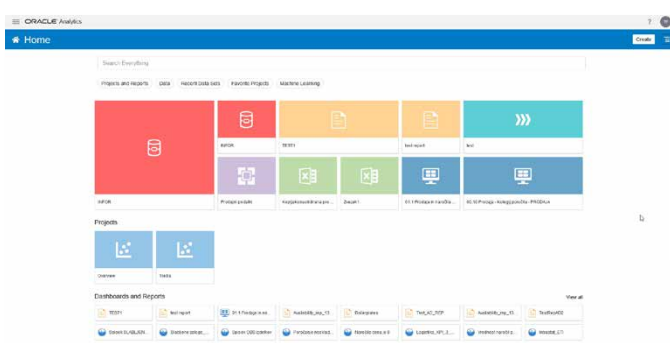

V PIT smo nad istim podatkovnim skladiščem, kot ga uporablja zdajšnji BI, to **zadnjo različico že namestili**. Trenutno poteka testiranje in spoznavanje z novimi funkcionalnostmi, ki jih omogoča OAS. V nadaljevanju vam bomo na kratko predstavili novosti in novi uporabniški vmesnik, ki ga prinaša OAS. Z njimi se boste obstoječi uporabniki BI kmalu spoznali tudi sami. V zadnjem kvartalu letošnjega leta se namreč načrtuje prehod z obstoječe različice na zadnjo, predstavljeno v tem prispevku.

Poleg obstoječih funkcionalnosti (interaktivni »dashboardi«, agenti, BI publisher, answers itd.) OAS prinaša še naslednje:

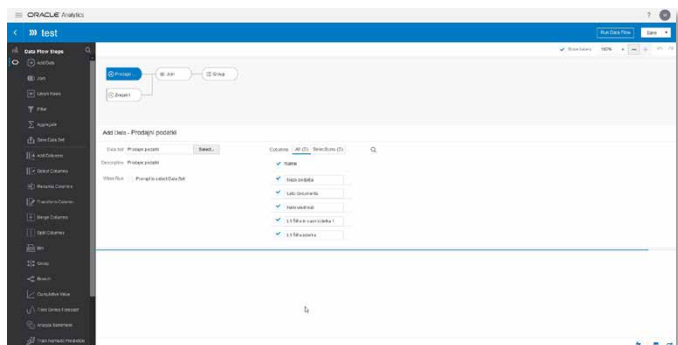
- **Samopostrežba podatkov** – to pomeni, da je preprost za uporabo, vizualno privlačen, omogoča dostop do podatkov z urejenih (obstoječih) poslovnih področij in iz osebnih virov (npr. MS Excel ali neposredna poizvedba o podatkih v sistemu ERP), nudi pa tudi prefinjeno analitiko, ki jo je mogoče prosto deliti med uporabniki.

- **Dopolnjena analitika** omogoča poglobljen vpogled z vgrajevanjem strojnega učenja in umetne inteligence v vse vidike analitičnega procesa, kar olajša vaše delo. Za izboljšanje celotne izkušnje se pri odkrivanju anomalij in/ali trendov v podatkih uporablja prediktivna analitika.

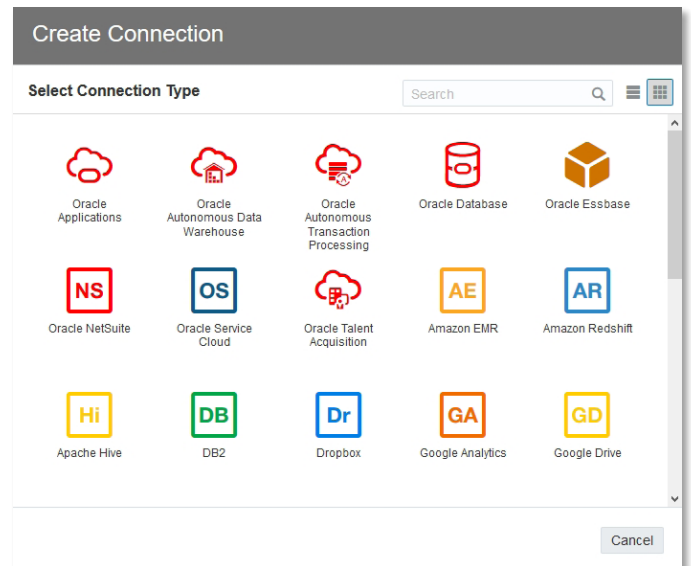
- **Analitičen »dashboard«** omogoča interaktivni dostop do prilagojenih informacij glede na to, kdo smo in kaj počnemo. Nadzorne plošče združujejo vsebino iz različnih virov in sistemov, predstavljajo pa prilagojen pogled na podatke in vam omogočajo popolno interakcijo s temi podatki v eni sami integrirani izkušnji.

- **Mobilno raziskovanje** uporabnikom omogoča dostop do informacije, kjer koli in kadar koli jih potrebujejo. Omogoča sprejemanje na mobilni napravi s celotno paleto funkcionalnosti, vključno z interaktivnimi nadzornimi ploščami.
- **Integrirana priprava podatkov** – priprava podatkov vedno traja več časa od načrtovanega in podjetja ne morejo analizirati podatkov, dokler niso pripravljene. Zato Oracle meni, da sta priprava in analiza podatkov nerazdružljiva. Priprava podatkov povečuje, izboljšuje in ustvarja bogatejši nabor podatkov, ki izboljšajo vpogled in izostrijo vaše razumevanje okolja, v katerem delujete.
- **Podatkovni konektorji** omogočajo povezljivost na ogromen nabor različnih baz in ponudnikov bodisi na lokaciji ali v oblaku. Več dostopa do več podatkov tako zagotavlja bogatejšo in bolj raznoliko analitiko.
- **Prediktivna analitika** za napovedovanje rezultatov in boljše razumevanje podatkov ponuja preprosta dejanja z enim klikom, kar omogočajo zmogljivi modeli strojnega učenja. Da bi vam pomagal uporabiti sofisticirano analitiko v podjetju, je OAS osredotočen na

vključitev in uporabo modelov strojnega učenja, s katerimi lahko obogatite pripravo, obdelavo in deljenje podatkov.

Tako kot je predstavljeno, nova različica prinaša kar nekaj dodatnih »bonbončkov«, ki jih bomo skušali čim bolj izkoristiti v obojestransko zadovoljstvo vas, končnih uporabnikov, kot tudi nas, ki tehnično podpiramo rešitev. Vsebinska področja BI-ja smo ob koncu lanskega leta že razdelili med ključne uporabnike, tako da se bo to v prihodnje odražalo tudi na prevetritvi obstoječih dashboardov ob prehodu na OAS.

Iztok Vozelj

Triki za uporabo aplikacij – BI

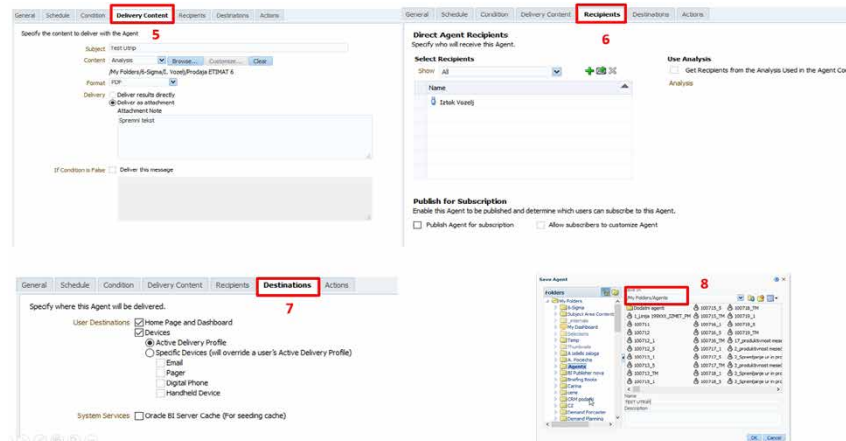
Do zdaj smo spoznali preprost način izdelave poročila, kako znotraj mer filtrirati podatke po zelenih dimenzijah, prikazati podatke v različnih oblikah in ta poročila potem umestiti na poljuben dashboard (v našem primeru je to »Utrip«, kjer s poljubnimi filtri (t. i. »Dashboard Prompt«) potem pregledujemo podatke.

Tokrat bomo spoznali funkcijo »Agent«, s katero si lahko nastavimo zeleno poročilo, da ga periodično dobivamo na svoj e-naslov ali kot obvestilo znotraj svojega dashboarda. V nadaljevanju vam bomo tako predstavili oba načina prejemanja informacij.

Novega agenta kreiramo s klikom na »New« in izbiro »Agent« (slika 1), odpre se nam spodnje okno z različnimi zavihki. V zavihku »General« (slika 2) izberemo prioriteto in uporabnika, s čigar pravicami lahko zaženemo določeno poročilo. Običajno je to uporabnik, ki kreira agenta. Pod zavihkom »Schedule« (slika 3) izberemo, kako pogosto naj se agent izvaja, datum in uro izvedbe in morebitne ponovitve izvedbe. Zavihek »Condition« (slika 4) je namenjen pogoju, pod katerim naj se agent sproži in posreduje zeleno poročilo. Primer uporabe je npr.: če stanje zaloge pade pod določeno mejo, v tistem trenutku agent pošlje obvestilo dobavitelju, naj dopolni zalogo.

Zavihek »Delivery Content« (slika 5) je najpomembnejši zavihek, saj definiramo naslov poslanega obvestila, izberemo zeleno poročilo, kjer izbiramo med analizo, stranjo dashboard ali skupkom poročil (t. i. Briefing Book). Izberemo še format poslanega poročila (PDF, orodja MS Office, XML, txt itd.) in dodamo poljubno spremno besedilo. Zavihek »Recipients« (slika 6) je predizpolnjen z našimi podatki, lahko pa dodamo poljubne prejemnike poročila (izberemo uporabnike ali vpišemo e-naslove).

Pod zavihkom »Destination« (slika 7) izberemo način, kako želimo dobiti informacijo. Če izberemo »Home Page and Dashboard«, bo agent poročilo prikazal na našem dashboardu. Če pa izberemo možnost »Devices«, bo pod prvo izbiro prikazal tako napravo, kot jo ima uporabnik nastavljen v svojem profilu. Pod možnostjo »Specific Devices« lahko izberemo poljuben način dostave poročila, običajno izberemo »Email«. Zdaj nam ostane le še to, da agenta shranimo v poljubno mapo (slika 8) in ga s klikom na »Run« zaženemo. Namenoma smo izpustili zavihek »Actions«, o katerem bomo zaradi posebnih pogojev in funkcij, ki jih omogoča, pisali prihodnjic.

Sebastjan Lazar

Aktivnosti za zmanjšanje transportnih stroškov

Cilj vsakega podjetja je, da ustvari čim več prodaje ob čim nižjih stroških. Transportni stroški ob tem zagotovo niso zanemarljivo majhni. V skupini ETI le-te spremljamo odstotkovno glede na višino prodaje in različne ravni (mesečna, letna ...). Transportne stroške v matični družbi posebej spremljamo glede na prodajne, proizvodne in nabavne transportne stroške. Transportni stroški se spremljajo na ravni celotne skupine ETI po podjetju in skupno. Potrditev, da so transportni stroški še kako pomemben dejavnik v poslovanju, daje tudi podatek, da imamo le-teh v matični družbi približno 1,8 milijona evrov na leto, če prištejemo še transportne stroške hčerinskih družb, pa že govorimo o višini skoraj 3 milijone evrov tovrstnih stroškov na leto. S ciljem, da dosežemo optimalne transportne stroške, v ETI-ju sodelujemo z več prevozniki. Kaj je razlog, da celotnega transporta ne pokriva le en prevoznik? Izkušnje nas učijo, da lahko dosežemo nižje transportne stroške oziroma boljši rezultat, če imamo več prevoznikov za pokrivanje posameznih segmentov. V preteklem obdobju smo imeli v matični družbi ETI ogromno različnih aktivnosti za še dodatno znižanje transportnih stroškov, ki so pripomogle k boljšemu rezultatu na tem področju in tudi splošno. Nekatere od omenjenih aktivnosti so naslednje:

- **Projekt Six Sigma Black Belt na tematiko transportnih stroškov**, pri katerem je bil ocenjen prihranek približno 10.000 evrov na leto (pregled celotnega procesa po six sigma fazah, ureditev fiksnih cenikov, upoštevanje toleranc, analiza s pomočjo zunanjih poslovnih partnerjev itn.).
- **Centralizacija nabavnih transportov** z nabavnega oddelka na oddelke logistike. Pred centralizacijo je mednarodne nabavne prevoze, ki se naročajo brez vnaprejšnjih dogovorjenih cenikov, opravljal večinoma le en prevoznik, po centralizaciji jih opravlja več različnih prevoznikov, kar pomeni bistveno večje pogajalske možnosti za pridobitev boljših cen oziroma pogojev poslovanja.
- **Zniževanje pogostosti odprem** do nekaterih kupcev. Transport je vedno cenejši, če določenemu kupcu na primer enkrat mesečno pošljemo štiri palete namesto vsak teden eno.
- ETI že nekaj časa sodeluje z enim od **dobaviteljev iz Anglije**. V preteklosti nam je ta v strošek materiala vključil tudi ceno transporta. Po natančni analizi in preračunu smiselnosti le-tega smo se odločili, da transport organiziramo sami, kar z vidika ETI-ja pomeni prihranek v višini približno 30.000 evrov na leto!

- **Pridobivanje novih "cenovno konkurenčnih" poslovnih partnerjev na področju transporta**, s katerimi ETI v preteklosti še ni sodeloval, npr.: Trausnig (zbirniški transport), Binal (uvozni transport iz Nemčije), Gefco (izvozni zbirniški transport na Poljsko), Nastran (izvozni transport v Španijo in na Portugalsko), Milšped (uvozni transport iz Nemčije).

- S 1. 1. 2019 smo v ETI-ju prvič začeli **s sistematičnim spremljanjem gibanja cen po cenikih za transport** in posledičnim sistematičnim pritiskom na prevoznike za izboljšanje obstoječih cenikov. V letu 2019 smo s to aktivnostjo dosegli letni prihranek v višini skoraj 10.000 evrov. Primer enega dela sistematičnega spremljanja lahko vidimo v naslednji tabeli:

Zap. št.	Datum spremembe cenika	Poslovni partner	Povečanje cen (rdeča) in znižanje cen (zelena) - Eur / Leto
1	14.01.2019	Poslovni partner 1	2.400,00
2	16.01.2019	Poslovni partner 2	1.920,00
3	16.01.2019	Poslovni partner 3	1.200,00
4	16.01.2019	Poslovni partner 4	960,00
5	16.01.2019	Poslovni partner 5	960,00
6	16.01.2019	Poslovni partner 6	900,00
7	17.01.2019	Poslovni partner 7	6.480,00
8	25.01.2019	Poslovni partner 8	120,00
9	7.03.2019	Poslovni partner 9	3.984,00
10	11.03.2019	Poslovni partner 10	1.920,00
11	16.03.2019	Poslovni partner 11	2.400,00
12	27.03.2019	Poslovni partner 12	800,00
13	2.04.2019	Poslovni partner 13	1.560,00
14	25.04.2019	Poslovni partner 14	2.400,00
15	13.05.2019	Poslovni partner 15	10.800,00
16	10.06.2019	Poslovni partner 16	240,00
17	10.06.2019	Poslovni partner 17	960,00
18	21.06.2019	Poslovni partner 18	1.500,00
19	21.06.2019	Poslovni partner 19	240,00
20	21.06.2019	Poslovni partner 20	480,00
21	21.06.2019	Poslovni partner 21	240,00
22	21.06.2019	Poslovni partner 22	240,00
23	21.06.2019	Poslovni partner 23	1.440,00
24	21.06.2019	Poslovni partner 24	570,00

- **Združevanje dveh odprem za Srbijo**. V preteklosti smo za dva kupca iz Srbije ločeno organizirali prodajno logistični proces odprem. Odkar organiziramo omenjeno, skupaj dosegamo letni prihranek v višini približno 4.600 evrov pri transportnih stroških.

Sebastjan Lazar

Poreklo blaga

Kaj je pravzaprav poreklo blaga? Poreklo blaga predstavlja nekakšno gospodarsko državljanstvo blaga v mednarodni trgovini. Sestavljeno je iz vrste različnih pravil, poznavanje le-teh pa gospodarskim družbam koristi tako pri izvozu kot tudi pri uvozu različnih materialov, polizdelkov, preprodajnih artiklov ipd. Koristi za gospodarske družbe so na primer znižanja carine ali celo odprava le-te. To na naši nabavni strani pomeni boljše nabavne pogoje pri uvozu, na naši prodajni strani pa večjo konkurenčno prednost na trgu glede prodajnih pogojev.

Pravila za določitev porekla blaga so razdeljena v dve kategoriji – nepreferencialna in preferencialna pravila. Pridobitev statusa porekla blaga, od katere imamo mi ali naš poslovni partner koristi pri uvozu ali izvozu, je odvisna od npr. zadostne obdelave,

zadostne predelave, bilateralne kumulacije, diagonalne kumulacije, vseh uporabljenih materialov, lokacije proizvodnje izdelka itd. V svetu poznamo več različnih t. i. dokazil oziroma potrdil za dokazovanje porekla blaga, in sicer:

potrdilo o poreklu blaga EUR 1, potrdilo o poreklu blaga EUR MED, potrdilo o poreklu obrazec A, kratkoročno izjavo dobavitelja na notranjem trgu EU, dolgoročno izjavo dobavitelja na notranjem trgu EU itd.

Sebastjan Lazar

Novosti pri skladiščni organizaciji

V tem prispevku je predstavljen slikovni prikaz nekaterih novosti oziroma aktivnosti, ki so bile izvedene v sklopu skladiščne organizacije v ETI, d. o. o., v letu 2019.

Najem dodatnega skladiščnega prostora v prostorih nekdanjega podjetja Svea v Zagorju

Ureditev lokacij za že pripravljene poštno pošiljke v odpremnem skladišču na Izlakah

Nova vrata v materialnem skladišču na Izlakah

Ureditev lokacij za neskladne izdelke v šoturu odpremnega skladišča na Izlakah

Nove polične lokacije v odpremnem skladišču na Izlakah (preoblikovanje lokacij s paletnih na polične)

Sebastjan Lazar

Spoznavajmo poslovnega partnerja: Ekol

Logistično podjetje Ekol z našim podjetjem sodeluje na področju logistike od septembra 2017. Matična družba Ekola izhaja iz Turčije, svojo hčerinsko družbo s sedežem v Sloveniji pa je ustanovilo v prvi polovici leta 2017. Ekol je prisoten v 15 evropskih državah, kar ga uvršča med najprepoznavnejša logistična podjetja v Evropi. Celotna družba Ekola ima v lasti:

- več kot milijon kvadratnih metrov distribucijskih centrov,
- plovila Ro-Ro,
- več kot 6.000 lastnih vozil.

Predstavljeno podjetje se ukvarja predvsem z organizacijo cestnega transporta iz Turčije ali vanjo. V Sloveniji ima trenutno 46-odstotni tržni delež s posli v Turčijo. Ekol Slovenija se od ustanovitve hčerinske družbe pri nas poleg dnevnih rednih odprem v Turčijo ali iz nje hitro razvija tudi na področju:

- zbirniških linij z ostalimi evropskimi državami, npr. z Nemčijo,
- skladiščenja,
- carinskih postopkov.

ETI s podjetjem Ekol sodeluje predvsem pri izvoznih zbirniških transportih na Poljsko in uvoznih zbirniških transportih iz Nemčije.

Andreja Šmid

Merilci krvnega tlaka na delovnem mestu

Projektna skupina je v okviru sredstev JR PILOTI 2018 in promocije zdravja za vse oddelke ETI-ja in ETI PROPLAST-a predlagala nakup merilcev krvnega tlaka. Namenjeni so vsem zaposlenim. V primeru slabega počutja zaposlenih na katerem koli delovnem mestu tako obstaja možnost preverjanja krvnega tlaka in nadaljnjega ukrepanja.

Najprej obudimo svoje znanje:

KAJ JE KRVNI TLAK?

Krvni tlak je sila, s katero kri deluje na stene krvnih žil. Ustvarja ga srce, ki povprečno utripne 70-krat na minuto. Srce deluje v dveh taktih. Najprej se razširi in napolni s krvjo, zatem se skrči, da potisne kri po telesnih žilah. Ko se skrči, nastane v žilah sistolični (»zgornji«) krvni tlak. Ko se srce razširi, da se znova napolni s krvjo, se tlak v žilah zniža. Tik pred ponovnim skrčenjem srca je tlak v žilah najnižji – imenujemo ga diastolični (»spodnji«) krvni tlak. Krvni tlak zato navedemo z obema vrednostma, tj. za sistolični in diastolični tlak. Krvni tlak zagotavlja primeren pretok krvi v ožilju, ki preskrbuje organe s kisikom in hranilnimi snovmi, potrebnimi za njihovo normalno delovanje.

ZAKAJ SE KRVNI TLAK ZVIŠA?

Srce poganja kri po arterijah. Velike arterije oziroma odvodnice, ki vodijo iz srca, se tanjšajo v manjše arterije, ki se imenujejo arteriole. Arteriole se nato tanjšajo v še manjše žile, ki se imenujejo kapilare, in dovajajo kisik in hranila organom v telesu. Kri se nato po venah vrača v srce.

Nekateri živčni impulzi povzročajo, da se arterije širijo ali krčijo. Če so te žile zelo odprte, se kri po njih pretaka neovirano, če pa se zožijo, je pretok krvi otežen, zato se tlak v žilah zviša. Pojavi se visok krvni tlak, ki obremeni srce, krvne žile pa se lahko poškodujejo.

KAJ ZVIŠANI KRVNI TLAK POVZROČI TELESU?

Visok krvni tlak močno obremeni srce in arterije. Srce mora intenzivneje črpati kri, arterije pa prenašajo kri, ki se pretaka pod visokim tlakom. Če je krvni tlak zvišan dlje časa, srce in arterije ne delujejo ustrezno. Zvišani krvni tlak lahko vpliva tudi na ostale organe. Obstaja nevarnost pojava kapi, srčne odpovedi, odpovedi ledvic in srčnega napada. Če so zvišanemu krvnemu tlaku pridružena še ostala stanja, kot so debelost, kajenje, visok holesterol ali sladkorna bolezen, je tveganje za srčni napad ali kap še višje.

KAJ PA NIZEK KRVNI TLAK?

Z določenimi omejitvami je najbolje, da je krvni tlak čim nižji. Pri večini ljudi krvni tlak ni prenizek, dokler ne povzroča simptomov, kot sta vrtoglavica ali omedlevica.

Najustreznejša raven krvnega tlaka je nižja od 120/80 mmHg. Višje vrednosti višajo tudi tveganje za pojav srčno-žilnih bolezni. Če pa je naš krvni tlak dlje časa prenizek, se moramo posvetovati z zdravnikom.

Zaradi hitrega življenjskega ritma si ljudje vzamemo premalo časa za svoje zdravje. Telesna nedejavnost, nepravilna prehrana in stres so pogosto naši vsakodnevni spremljevalci, ki lahko pustijo posledice. Merilci krvnega tlaka bodo v recepciji, na upravi (SVDO), v orodjarni, odpremnem skladišču in na vseh oddelkih – invalidska montaža, kovinska, kompletaža, tehnična keramika, plastika – in seveda tudi v Kamniku.

Poskrbimo za svoje zdravje, pazimo nase, saj nihče drug tega ne more narediti namesto nas!

Darko Dolinar

Po Sloveniji – Kamniško-Savinjske alpe

Leto 2020 se je v nižinah začelo brez snega, večkrat pa je pihal močan veter, ki je v nekaterih delih države polomil veliko drevja.

Na sliki so Kamniško-Savinjske Alpe iz Zasavja. Spredaj je nižje hribovje, na katerih so vasi. Spredaj so Borje, ki ležijo v občini Zagorje ob Savi, spodaj pa je izvir potoka Medija. Ta potok se v Zagorju ob Savi izliva v Savo. Dolg je 17 km. Prvi travnik na sliki je Razor, ki leži nad naseljem Medija. Zadaj desno je vas Gabrje nad Blagovico. Desno zgoraj je hrib Šipek, ki je znan iz zgodovine. V tistih gozdovih je bilo med drugo svetovno vojno ustanovljena Šlandrova brigada. Za vasjo Borje je dolina Črni graben, v kateri so večji kraji, kot so Lukovica, Krašnja in Blagovica. V njihovi bližnji in daljni okolici so vasi: Rafoleče, Zgornje Palovče, Spodnje Palovče, Velika Lašna, Mala Lašna, Podgora, Zlato Polje, Podgorje pri Zlatem Polju, Pšajnovica, Laseno, Rakitovec, Gabrovnica, Koreno, Vrh nad Krašnjo, Češnjice, Krajno Brdo, Vošče, Veliki Jelnik, Mali Jelnik, Poljane nad Blagovico, Selce, Jelša, Zlatenek, Gabrje pod Šipkom, Gorenje, Javorje pri Blagovici idr. Povsem zadaj so Kamniško-Savinjske Alpe. Nekoliko pred tem je Velika planina, na kateri so letos v začetku leta zamenjali nosilno vrv pri žičnici. To so sicer načrtovali v aprilu, a so jo morali zamenjati prej, saj je bila menda izrabljena. Obstajala je tudi možnost,

da jo je poškodovala strela. V nobenih pisnih in elektronskih medijih pa nisem zasledil, na koliko časa morajo menjati takšne vrvi zaradi izrabljenosti.

Zadaj so Kamniško-Savinjske Alpe. Na fotografiji so vrhovi od leve proti desni: Kokrska Kočna (2.520 m), Jezerska Kočna (2.540 m), Grintovec (2.558 m), Mali Grintovec (2.447 m), Dolgi hrbet (2.457 m), Štruca (2.457 m), Skuta (2.532 m), Kranjska Rinka (2.454 m), Koroška Rinka (2.433 m), Štajerska Rinka (2.374 m), Turska gora (2.251 m) in Brana (2.252 m). Preval med gorami je Kamniško sedlo, visoko 1.864 m. Desno od Kamniškega sedla so vrhovi: Planjava (2.392 m), Lučka Baba (2.244 m), Ojstrica (2.350 m) in Veliki vrh (2.110 m). Koče v Kamniško-Savinjskih Alpah so: Cojzova koča na Kokrskem sedlu, Koča na Kamniškem sedlu, Češka koča nad Jezerskim, Kranjski dom na Ledinah, Kocbekov dom na Korošici in Dom na Okrešlju. Zadnji dve koči sta pogoreli. Kamniško-Savinjske Alpe so dostopne iz južne in severne strani. Južne poti so manj strme kot severne. Te gore so obiskane tudi pozimi, toda v zadnjem času se je na njih zgodilo več nesreč,

nekaj tudi s smrtnim izidom. Lani januarja je z Grintovca zdrsnila mlajša planinka in se ubila. Letos je z Ojstrice zdrsnil starejši planinec iz Makol na Štajerskem in se tudi ubil, saj naj pri 70 letih ne bi bil več zmožen premagati zimskega vzpona na Ojstrico. Najbolj odmevna pa je bila smrt vrhunskega alpinista iz Črne na Koroškem, ki je bil tudi na najvišji gori na svetu, na 8.848 m visokem Everestu. Po podatkih iz medijev je s soplezalcem preplezal severno steno Dolgega hrbta, potem pa je sestopal z Mlinarskega sedla proti Jezerskemu. Spodletelo mu je in je omahnil.

V študentskih časih sem bil meseca aprila na Kamniškem sedlu. Bilo je še veliko južnega snega. Nekdo je šel na Brano in z roba Kamniškega sedla sem opazoval, kako mu gre. Bil je na robu severnega pobočja, ko je nenadoma padel in drsel kakšnih 100 m proti Logarski dolini. Potem se je ustavil, a z vzponom ni več nadaljeval. Vrnil se je na Kamniško sedlo. Vprašal sem ga, zakaj je padel. Povedal je, da se mu je pod derezo naredila snežna kepa oziroma cokla. Še pravočasno se je ustavil.

Vir podatkov: Wikipedija

Borut Markošek

ETI SKI OPEN 2020

Vremensko naklonjena sobota, 15. 2. 2020, je bila kot nalašč za izvedbo tradicionalnega smučarsko- sankoškega tekmovanja ETI SKI OPEN na Kopah. Smučarji so znanje preizkusili v tradicionalnem veleslalomu in prav tako tradicionalni kategoriji sankočev.

Po uspešno izvedenih tekmovanjih je sledila podelitev pokalov najboljšim in malo manj »najboljšim«, nato je sledilo še obvezno družabno srečanje vseh udeležencev.

Na poti - ETI SKI OPEN 2020

Ogled proge

Rezultati:

Kategorija »Starejše mladinke«:

Mesto	Priimek in ime
1.	HRIBAR, MARJETA
2.	KREGAR, BERNARDA
3.	ŠTENDLER, MAJDA

Kategorija »Mlajše mladinke«:

Mesto	Priimek in ime
1.	GALIN, TANJA
2.	URANKAR KOREN, IRMA
3.	VRANKAR, BREDA

Kategorija »Starejši mladinci«:

Mesto	Priimek in ime
1.	GOŠTE, MIHA
2.	RUČIGAJ, JANEZ
3.	STRMLJAN, Dušan
3.	MAJDIČ, Marjan

Kategorija »Mlajši mladinci«:

Mesto	Priimek in ime
1.	DRNOVŠEK, ANDRAŽ
2.	DRNOVŠEK, PETER
3.	KNEZ, AMADEJ

Enotna kategorija »Sankočiči«:

Mesto	Priimek in ime
1.	MAROLT, Iztok
2.	HUZJAK, Mateja
3.	KNEZ, Hilda

Mlajše mladinke

Starejše mladinke

Mlajši mladinci

Starejši mladinci

Sankočiči

Borut Markošek

Pohodi

Košenjajak

Tromeja

Kokoš

Fabiani

Zadnji pohod v letu 2019 smo opravili na Košenjak, ki leži severno od Dravograda in reke Drave na meji s sosednjo Avstrijo. Dostop na Košenjak je možen peš ali z avtomobilom iz Dravograda. Z avtom se lahko odpeljemo naprej 6,5 km do cerkve sv. Janeza Krstnika na Ojstrici. Možen je tudi dovoz do doma na Košenjaku od cerkve sv. Janeza Krstnika, in sicer po makadamski cesti. Od cerkve sv. Janeza Krstnika na Ojstrici je 30 minut peš do doma na Košenjaku, kjer je lep razgled na južno stran proti Pohorju, Uršlji gori – Plešivcu, Peci, Raduhi in naprej proti Kamniško-Savinjskim Alpam. Od doma na Košenjaku pa do vrha je približno ena ura hoje po gozdni poti. Če se odpravimo peš kar iz Dravograda, bomo do vrha hodili približno tri do štiri ure. Košenjak je gora, ki je primerna za sprehode in nabiranje kondicije.

Januarja 2020 smo se odpravili na Peč (Tromejo) – po italijansko Monte Forno, po nemško pa Dreiländereck oz. Ofen. Peč je 1.508 m visok vrh nad Ratečami na tromeji med Slovenijo, Italijo in Avstrijo. Ta točka je stičišče treh kultur: slovanske, romanske in germanske. Vsako leto se na vrhu srečajo predstavniki vseh treh narodnosti, tu pa se je rodila tudi zamisel o organizaciji olimpijskih iger treh dežel. Z vrha, na katerem je večje število spominskih obeležij v treh jeziki, se nam odpre lep razgled na Julijske Alpe, Ziljske Alpe, Krške Alpe, Visoke in Nizke Ture ter del zahodnih Karavank. Slovenska vpisna skrinjica in žig sta ob manjši hiški bližnjih oddajnikov. Na italijanski strani vrha stoji nekoliko večje leseno zavetišče, iz avstrijske strani pa skoraj do vrha pripelje vlečnica z bližnjega smučišča Podklošter/Arnoldstein.

Po pohodu smo si ogledali še Planinski muzej v Mojstrani, ki je namenjen sistematični obdelavi in proučevanju kulturne dediščine slovenskega gorništvja in planinstva. Odprt je bil 7. avgusta 2010, natanko 115 let po odprtju Aljaževega stolpa na vrhu Triglava. Poslanstvo Slovenskega planinskega muzeja je predstaviti zgodovino delovanja Slovencev v domačih in tujih gorah ter prikazati lepote in vrednote gorskega sveta in trajno ohranjati pomen planinske tradicije slovenskega naroda.

V februarju smo se povzpeli na Kokoš, 670 m visok hrib, ki se dviga nad Lipico, Vilenico in največjo slovensko vasjo Lokev. Domačini hrib ljubkovalno imenujejo Kokoška, svoje ime pa je dobil zaradi slovensko-italijanskega nesporazuma. Ker je bil hrib neporaščen, so mu domačini rekli »Golina«, nagajivi Italijani pa »Gallina«, kar po

njihovo pomeni kokoš. Domačini so njihovo poimenovanje poslovenili in od takrat se hrib, prepreden s pešpotmi ter kolesarskimi in jahalnimi stezami, imenuje po domači pernatih živalci. Obisk Kokoši vas bo očaral v vsakem letnem času in vam ponudil slovenski Kras v svoji popolnosti. V jasnih dneh vas bo pogled ponesele vse do daljnih Dolomitov, našega Triglava in njegovih julijskih sosedov, malce bližje pa se bodo na obzorju risali Nanos, Vremščica in Slavnik. Če se boste ozrli proti jugu, boste lahko z malo sreče videli tudi valovanje morja.

Po vrnitvi smo si ogledali Fabianijevo muzejsko trgovino, edino ohranjeno v Sloveniji iz prve polovice 20. stoletja, nato je sledil še ogled jame Vilenica.

(Vir: internet)

Tromeja – obeležje

Vilenica

Nejc Pavlič

Osnove fotografije (3. del)

Funkcije gumba za izbiro načina fotografiranja

Auto Mode:

Omogoča fotografiranje katerega koli subjekta pod različnimi pogoji z dobrimi fotografijami, brez da bi uporabnik sam določal nastavitve. Pri tej nastavitvi večina gumbov nima delujoče funkcije, prav tako je MENI okrnjen z nastavitvami.

Te nastavitve so običajno »zaklenjene«, saj jih neizkušeni fotograf še ne zna izkoristiti. Lažje je, če se neizkušeni fotograf prepusti nastavitvam avtomatikam in algoritmom kamere. Dokler bo svetloba dovolj dobra, hobi fotograf s fotografijami ne bo razočaran. In tako se bo lahko posvetil fotografiranju.

Napredne funkcije (P, Av, Tv, M)

Vse zgoraj navedene funkcije omogočajo, da uporabnik sam določi (AF) način ostrenja in ISO. Vse ostale nastavitve pa so dostopne prek gumbov na zadnjem delu ali prek MENIJA fotoaparata.

Aperture Priority (Av):

Omogoča nastavitve zaslonke, medtem ko kamera sama izbere hitrost zaklopa, da se ujema z izbrano vrednostjo zaslonke. To bo povzročilo pravilno osvetlitev fotografije glede na svetlobne pogoje. Način prioritete zaslonke se pogosto uporablja, da fotograf lahko nadzoruje fokus predmetov v kadru.

Shutter Priority (Tv):

Omogoča fotografiranje hitro premikajočih se objektov ... z ročno nastavitvijo hitrosti zaklopa, imenovana tudi časovna vrednost (kratica Tv). Nanaša se na nastavitve, ki uporabniku omogoča izbiro določene hitrosti zaklopa, medtem ko kamera prilagodi zaslonko, da zagotovi pravilno osvetlitev.

Manual Exposure (M):

Omogoča fotografiranje z želeno osvetlitvijo, in sicer z ročno nastavitvijo osvetlitve (hitrosti zaklopa in vrednosti zaslonke [vrednost F]). Ročna osvetlitev pomeni, da fotograf ročno nastavi zaslonko, ISO in hitrost zaklopa. To mu omogoča popoln ustvarjalni nadzor nad izhodom slike.

Damjan Kostanjevec, Matjaž Zadobovšek

Kako smo pomagali Titu do terapije z lastnimi matičnimi celicami

V drugi polovici lanskega oktobra smo člani Izvršnega odbora SP SKEI ETI na redni seji sprejeli sklep, da organiziramo dobrodelno akcijo za našega člana Matjaža Zadobovška, ki se je na nas obrnil po pomoč.

Njegov triletni sin ima prirojeno genetsko bolezen Duchennovo mišično distrofijo. To je huda bolezen, ki prizadene vse telesne mišice, tako da otrok sčasoma preneha hoditi in z leti postane negiben, kar vodi v predčasno smrt. Odziv zaposlenih na dobrodelno akcijo je bil nad pričakovanji in tako smo pokazali našo dobrosrčnost. Skupaj smo zbrali 5525 EUR, ki smo jih predali Matjaževi družini in jim s tem omogočili, da so lahko odpeljali Tita v tujino na terapijo z lastnimi matičnimi celicami. Ne morem opisati sreče na očetovem obrazu, ko je prejel zbrana sredstva. Družina Zadobovšek in tudi mi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali finančna sredstva in jim s tem pomagali prehoditi del težke poti in boju z boleznijo. Matjaž je potek terapije in Titov napredek po njej tudi opisal.

Indija nikoli ni bila najina destinacija, a se je to hitro spremenilo.

Začelo se je kmalu po rojstvu najinega sina Tita. Po dveh mesecih so zdravniki naključno odkrili povišane vrednosti v krvi, sledile so nadaljnje preiskave na Nevrološkem oddelku v UKC Ljubljana. Počasi so zdravniki prišli do morebitne diagnoze, ki se je z mišično biopsijo kmalu tudi potrdila. Iz suma se je potrdila diagnoza Duchennova mišična distrofija ali DMD.

Poleg rednih fizioterapij, bioresonance in diet sva z ženo kmalu zasledila, da obstaja še ena metoda za zaviranje napredovanja bolezni, in sicer matične celice – lastne, odvzete iz kostnega mozga.

Sama metoda je v Evropi neuradna, nepotrjena, nekateri zdravniki je ne priporočajo, drugi jo ... Kaj zdaj? Spoznali smo se z družino, ki ima fantka z enako diagnozo in je bila tik pred odhodom v Indijo, in sicer na terapijo z matičnimi celicami. Po vrnitvi so nam veliko povedali o tej kliniki in odločitev je padla. Gremo.

Po vzpostavitvi stika, pošiljanju izvidov, slik, vprašanj, financ ipd. smo dobili datum odhoda, kupili letalske karte, uredili medicinske vize in odšli na pot. Konec novembra, točneje 23. novembra, smo odšli z letališča na Brniku do Istanbula in potem naprej v Mumbai. Po pristanku v nedeljo zjutraj in pregledu dokumentov, viz in potnih listov nas je čakal še prevoz na kliniko. Že ob vkrcanju na letalo v Istanbulu sva opazila več družin z otroki na invalidskem vozičku ali pa z značilno hojo distrofika. Vsi smo odšli na isti kraj – kliniko Neurogen.

Po sprejemu in namestitvi v sobo so hitro začeli s predstavljivijo postopkov – kaj nas čaka, kakšni

bodo urniki in prve Titove preiskave: odvzem krvi, rentgen prsnega koša, EKG, EMG, EEG, ultrazvok srca, meritev mišičnega vnetja, nato v ponedeljek prevoz na drugo bližnjo kliniko na magnetno resonanco celotnega telesa in PET/CT sken glave. Popoldne spet preiskave, pogovori z zdravniki, fizioterapevti in drugim osebjem in tako do večera. Potem je nastopil torek. Okoli pete ure zjutraj so prišli po Tita in skupaj smo odšli nekaj nadstropij nižje v operacijski del. Tita so uspavali in ga pripravili za odvzem kostnega mozga. Zatem smo se vrnili v sobo in čakali približno osem ur, da so pripravili matične celice. Vmes so pripravili še druge paciente – tisti teden jih je bilo približno 40. Okoli poldneva je po nas prišla sestra. Odšli smo nazaj v operacijsko na vnos celic. Spet je sledila blaga narkoza, Tit je zaspal. Tistih 20 minut se je vlekel kot ure. Celice so mu vnesli na 15 mestih – v hrbet in preostale v mišice trupa in nog. Preostanek torca so ga pustili pri miru, opravljali so le redne kontrole. Tit je počival in ležal, a je bil iz ure v uro bolj živahen.

Od srede do sobote so bile na vrsti fizioterapije, telovadba, logoped, motorične igre ... S Tino sva prevajala Titu, saj seveda ni razumel angleško, in nekako nam je uspelo narediti večino vaj. Vmes so sledile še dodatne razlage zdravnikov in napovedi, kako naprej in kdaj naj pridemo na 2. terapijo.

Pri Titu je bolezen povzročila še dodatno težavo – resen razvojni zaostanek na področju kognicije in govora. Na ocenjevanju v UKC Ljubljana so bili kar zaskrbljeni, omenjali so celo razvojni vrtec, če se stanje ne bi izboljšalo. Tu so prišle na vrsto matične celice, ki so jih vbrizgali v hrbet oziroma hrbtenično tekočino in tako ponesli celice v možgane, da regenerirajo del možganov, ki ni razvit v zadosti meri. Ta področja je preiskava PET/CT sken pokazala kot modra območja, in sicer točno tam,

kjer ima Tit težave. Indijski zdravniki so dejali, da bi morala biti slika po dveh terapijah s celicami normalna – torej vse zeleno. Zato smo v letošnjem avgustu uredili termin za 2. terapijo.

V vmesnem času delamo, kar je izvedljivo – telovadimo, hodimo k logopedu, počasi se bo vrnil tudi v vrtec (redni vrtec), veliko pa se tudi igramo. Z ženo in preostalimi člani družine smo opazili, kako je Tit v teh treh mesecih odlično napredoval, pojačale so se njegove mišice, lažje, hitreje in bolj stabilno hodi, ne pada več na kolena kot spodsekan, pride dlje, drža trupa je ravnejša, če leži na hrbtu, lahko dvigne boke, česar prej ni zmožel, vrat je močnejši, kar vpliva na držo glave, mišice nog so bolj mehke in prožne, celotno gibanje je hitrejše in bolj usklajeno, lažje tudi vstane. Pomemben napredek je prav tako na področju fine motorike, koncentracije, igranja – veliko se igra s kockami, ki jih sestavlja, ob tem razmišlja, čedalje bolj se zaveda okolice in sveta okoli sebe, začel je risati črte in kroge, igra se z igračami, obožuje sesalce, cevi, kuhalnice, metle in glasbo. Prej večine teh stvari ni počel. Vsi doma opažamo, da je napredek v treh mesecih tolikšen, kot prej ni bil niti v enem letu. Njegova logopedinja je navdušena nad tem, kaj vse zmore, koliko časa lahko sedi za mizo in sodeluje z njo, prav tako so navdušeni na fizioterapiji, saj opažajo, koliko več zmore. Pred terapijo s celicami je bilo bistveno slabše, stanje je bilo celo alarmantno.

Zdaj iz nas vreta volja in upanje, dobili smo moč za naprej. In seveda – čakamo, da pride ustrezno zdravilo za Tita, ki bo ustavilo ali celo pozdravilo njegovo bolezen. Vse, kar počnemo v vmesnem obdobju, je kupovanje časa, da bo Tit v čim boljšem stanju za zdravilo, kajti od tega bo odvisno, kako bo živel naprej.

Melita Klemen

Sweet energy –

knjiga receptov, ki navdihuje – Ukrajina in Rusija

Zadnji dve državi iz Vzhodne Evrope, ki ju še nisem predstavila, sta Ukrajina in Rusija. Dolga leta sta bili združeni pod Sovjetsko zvezo, od leta 1991 pa sta samostojni državi. Med seboj sta si precej podobni, hkrati pa se tudi razlikujeta, kot bomo lahko tudi videli v nadaljevanju. V novejši zgodovini je obe državi zaznamovala in izoblikovala hladna vojna v drugi polovici prejšnjega stoletja.

Ukrajina

Ukrajina je največja država v Evropi, ki dejansko leži v celoti v Evropi. Od nje je večja le Rusija, ki pa se razteza čez dve celini. Je večinoma ravninska država, deloma je gorata – na območju Karpatov. Zaradi obsežnih rodovitnih ravnin so Ukrajino v preteklosti poimenovali za žitnico Evrope. Glavno mesto je Kijev, ki je hkrati tudi največje mesto v državi. Država je zelo zanimiva za popotnike, saj ima čudovito arhitekturo in zanimivo zgodovino. Podnebje je večinoma celinsko, na jugu države ob obalah Črnega morja pa subtropsko. Zgodovina te države sega globoko v preteklost. Razvilo se je več vrst prazgodovinskih kultur, zaradi svoje ravninske pokrajine pa je bila izpostavljena mnogim selitvam v različnih obdobjih. Na oblasti so bili Mongolci, Litovci, Poljaki, proti koncu 17. stoletja pa je Ukrajina prišla pod rusko oblast. Nekaj časa je bila samostojna država, leta 1920 pa je postala del Sovjetske zveze. Neodvisnost je država dosegla leta 1991. Državo je zaznamovala tudi nuklearna nesreča v Černobilu leta 1986. Njihova hrana je zelo okusna, hkrati pa tudi zelo kalorična. Njihova glavna jed je juha (najbolj znana je juha iz rdeče pese, zelja in mesa – borshch), njihove

tradicionalne jedi pa so še palačinke (blyntsi), polnjene z mesom, sirom, nabodala z marinirano jagnjetino in zelenjavo (shashlyk), najrazličnejši cmoki, polnjeni jajčevci in polnjene bučke, klobase ... Ukrajinci so veliki ljubitelji krompirja in zelenjave – sveže in vložene. Ena izmed najbolj znanih pijač je njihova vodka.

Nalesniki
Palačinke s skuto

Sestavine

- 450 g moke
- 7 jajc
- 1 l mleka
- 900 g skute
- 150 g rozin
- kislá smetana po okusu
- 150 g sladkorja
- sol po okusu
- olje

Priprava

Ubijte jajca v posodo. Dodajte 25 g sladkorja in sol. Stepajte, da dobite homogeno zmes. Dodajte moko. Dobro premešajte. Dodajte mleko. Zmešajte. V

ponev vlijte nekaj olja, da se palačinke ne bodo sprijele nanjo. Vlijte majhno količino testa v segreto ponev. Ponev nagibajte sem in tja, da se testo v tanki plasti razlije po celotni ponvi. Pecite palačinke na obeh straneh, dokler rahlo ne porjavijo. Skuti dodajte rezine. Dodajte sladkor. Zmešajte. Položite nekaj skute z

rozinami na rob vsake palačinke. Palačinke zvijte. Palačinke prelijte s stopljenim maslom. Pecite palačinke na obeh straneh, dokler ne dobijo rjave skorje. Postrezite jih s kisló smetano. Dober tek!

Rusija

Rusija je največja država na svetu, razteza se kar čez dve celini – Evropo in Azijo. Po razpadu Sovjetske zveze leta 1991 je Rusiji pripadala večina ozemlja takratne ZSSR. Država zajema kar 11 časovnih pasov. Podnebje je večinoma celinsko, za katerega so značilna vroča poletja in mrzle zime, na severu je subarktično in arktično, ob obalah Črnega morja pa je podnebje zelo podobno tudi sredozemskemu. V Sibiriji, ki je znana po svojem mrazu, so izmerili temperaturo kar $-71,1\text{ }^{\circ}\text{C}$. Država je bogata z zalogami nafte in zemeljskega plina ter rudami. Ponaša se z najglobljim jezerom na svetu – Bajkalskim jezerom. Kljub temu da je največja država, po številu prebivalcev ni najštevilnejša. Tri četrtine prebivalcev živi v evropskem delu, medtem ko je v Sibiriji poseljen večinoma le pas okoli transsibirske železnice. Njihovo glavno mesto je Moskva, ki se ponaša z bogato arhitekturo in pestrim zgodovinskim dogajanjem. Rusi so poznani tudi po svoji kulturi – pisateljih, skladateljih, baletu ... iz Rusije izhajajo vrhunski športniki in prav tako znanstveniki. Je zibelka komunizma. Glede na veliko geografsko območje je tudi hrana zelo različna. Od zelenjave so najpomembnejši krompir, zelje, paradižnik, kumare, glede mesa pa je znana po kmečkih jedeh (vpliv sovjetske kuhinje), ki vsebujejo veliko rib in perutnine, tradicionalne mesene jedi pa so še jetra, vampi, kotleci. Priljubljene jedi so še juhe, enolončnice in pirozhki – polnjene žemljice iz kvašenega ali krhkega testa z različnimi nadevi iz mesa, rib, riža, zelenjave ... Njihova najbolj znana pijača je seveda vodka, poznane pa so tudi druge pijače, kot npr. sbiten, kvass, meduvukha in mors. Najbolj znane ruske sladice so ptičje mleko, praška torta, medenjaki iz Tule, vatrúška in še bi lahko naštevali.

Ruska pečena jabolka

Sestavine

- 4 velika jabolka
- 200 g orehov
- 6 jedilnih žlic medu
- 140 g rozin

Priprava

Zmešajte orehe, rozine in med. Operite jabolka in jih posušite. Iz jabolk odstranite sredico. Vsako jabolko napolnite z 1–2 jedilnima žlicama orehov in rozin. Pecite v predhodno segreti pečici 15–20 minut pri $180\text{ }^{\circ}\text{C}$. Okrasite jed s karamelo in vejico mete.

Dober tek!

Marinka Kovač

Od januarja do marca 2020 so se upokojili . . .

JAMBROŠIČ Nada

ETI PROPLAST, d.o.o.,
Montaža Kamnik, kompletirec z omejitvami
40 let delovne dobe, od tega 32 let 5 mesecev v ETI

KOSTANJŠEK Marija

ETI, d.o.o.,
Proizvodnja EI, Kovinski polizdelki, delavka v
proizvodnji
41 let 4 mesece delovne dobe v ETI

KROPIČ Ljudmila

ETI, d.o.o.,
Proizvodnja EI, delavka v proizvodnji
40 let 4 mesece delovne dobe v ETI

BIZJAK Lidija

ETI, d.o.o.,
Proizvodnja EI, delavka v proizvodnji
40 let 1 mesec pokojninske dobe,
od tega 25 let 9 mesecev delovne dobe v ETI

KADOIČ Darja

ETI, d.o.o.,
Proizvodnja EI, delavka v proizvodnji
41 let 6 mesecev pokojninske dobe,
od tega 25 let 5 mesecev delovne dobe v ETI

Verzi

Verzi padejo kakor solze., se zljijejo kot dež
večkrat napiha jih s planin lahek vetrčič svež
Včasih na akordih čarobne glasbe plešejo
Se zibljuje omamno žalost nam odnesejo.

Ritem srca nekaj iztisne iz ran in bolečin,
preda v naročje uteh jih nagajiv harlekin.
Eni se nalahno sprehodijo svetom zaneseni
Med rokami zaljubljenih src prepleteni.

Da jih pa sreča razmetava to so redki časi,
Verzi so pogosto samo tihе tuge glasi.
Iz gordostē in ponosa, kot zvezde sijajo,
ko odprejo nam potē in duši poguma dajo.

Zapisani v večnost nam dvigajo zastave,
so priče neme propadov in večne slave.

Najlepši verzi na svetu so vedno bili
tisti ki so ljubezen opevali in slavili.

Soka Štukavac

GESLO JE NA POLJIH S ŠTEVILKAMI	VOZNIKA MOTOR. KOLESA	DIJAK, KI JE KONČAL SREDNJO SOLO	KARAMBOL	AMERIŠKI PEVEC (BILLY)	SL. SKLAD. CERKVENE GLASBE (FRANCE)	ŽA(LOST)	VESOLJE	RT NA JUGU AFRIKE	OSAMLJEN GRIČ	RAHLJANJE ZEMLJE OKOLI RASTLIN	POVRATEK	SOL DUŠIKOVE KISLINE	TRG. SREDIŠČE FILIPIN. OTOKA PANAYA	VEČJA VRTAČA	
NAŠ NEKDANJI ALPSKI SMUČAR											14				
NEKDANJE Ž. KRILLO, KRINOLINA															
PREMETENČEK			1			GL. MESTO KANADSKÉ PROVINCE ALBERTE									
JUNAK VERDIJEVE OPERE, OTHELLO						MOLIBDEN			ŽELEZOV KRŠEC						
PANIČNO DVIŽOVANJE BANČNIH VLOG				VRSTA KAVE Z AVTOMATA	VLADIMIR BULATOVIČ			5	CHATEAU-BRIANDOV ROMAN				11		
KRAJ PRI ROGAŠKI SLATINI					SKOT. NOBELOVEC				PRAVICA UGOVORA					ISTA ŠTEVILKA POMENI ISTO ČRKO	
OPOLDAN. POČITEK, ZLASTI V ŠPANIJI					VELIKA SLAŠČICA		JAKOB OV BRAT, EDOM PREGOVOR					GLAVNO MESTO EGIPTA	KUNEC Z OVNU PODOBNO GLAVO	LEVI PRITOK LABE V NEMČIJI	
TELUR			VOJAŠKO VADIŠČE LUPINA SADEŽA							7	DEL CELOTE SL. SKLAD. (DANILO)				
NEMŠKI KEMIK (LUDWIG, 1859-1921)			12			OLEPŠAVA		10						6	
ŠPORTNIK, KI GOJI ATLETIKO						SREDO-ZEMSKO DREVO, PISTACIJA									
GESLO JE VREMENSKI PREGOVOR ZA MAJ	GLAVNO MESTO RUSIJE	ZDA (IZVIRNO) MAJHEN ODER				VELIKA PRIPOVED. PESNITEV, EPOS			NAJBOLJ NEVARNA JE OZONSKA ...	SLANO JEZERO V SREDNJI AZIJI		4			
PASMA PSOV					HRUP, ROPOT	KLICA, CIMA				VAS NAD SLAPOM OB IDRIJCI NAJETJE					
KONCERTNA DVORANA		15				LEToviŠČE OB AZURNI OBALI (IZVIRNO)	REDOVNICA JAJČASTA POSODA						RASTLIN. GLIVIČNA BOLEZEN	IME VEČ SLOVENSKIH VASI	ŽELATINA IZ ALG
POŽIREK				ENKA, ENICA 60 MINUT				9				STRAST. POŽELENJE VEK, DOBA			
KATARINA ČAS			KRŠČANSKI OBRED PONIŽNOSTI DVOJINA	3										8	
MAJHNO VEDRO									KRAJ PRI BOHINJSKI BISTRICI						
SLIKA, IZDELANA Z VODNIMI BARVAMI						2			LJUBITELJ, NEPROFESIONALC			13			
1	2	3	4	5	6	7	8	4	2	9	2	10	2	11	
12	13	4	8	6	13	2	14	15	12	5	4	6	5	12	

ETI Elektroelement d.o.o. skladno z 10. členom Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 86/2004 z vsemi spremembami) v povezavi s 13. členom istega zakona osebno in izrecno dovoljujem obdelavo, vključno z objavo mojih osebnih podatkov, zlasti imena in priimka, v primeru, da sem izžreban nagradenec, za namen izvedbe nagradne križanke Utrip.

V naše uredništvo je prispelo 161 izpolnjenih gesel, pravilno geslo se je glasilo: »VEDRO NOVO LETO DA NAM DOBRO ŽETVO«

Računalniški žreb je določil, da nagrade prejmejo naslednji reševalci:

1. nagrada: **Bogdan Uran**: 7-dnevno bivanje v počitniškem objektu ETI v prostem terminu
2. nagrada: **Karolina Humski**: Velika brisača ETI
3. nagrada: **Marija Vozel**: Nahrbtnik ETI
4. nagrada: **Urška Pregelj**: Dežnik in USB ključ ETI
5. nagrada: **Branko Rozman**: Majica ETI

Vsem nagrajencem čestitke, ostalim tolažba za več sreče pri žrebu prihodnjic.

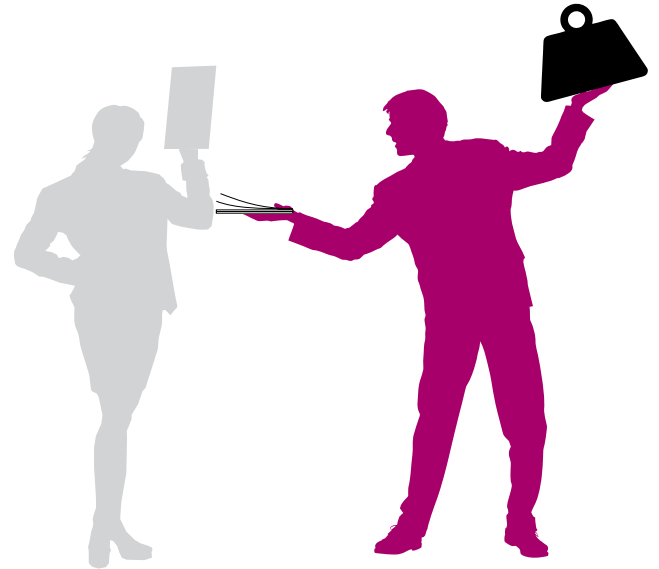
Za koriščenje prve nagrade se dogovorite z Jožetom Ključevškom (int. št. 219), praktične nagrade pa vas čakajo v prostorih marketinga. Rešitve tokratne križanke pošljite na e-naslov: sabina.pesec@eti.si ali v fizični obliki v kadrovsko službo, najkasneje do **6. 6. 2020**.

Pri timskem delu s spoštljivim odnosom učinkovito združujemo kompetence posameznikov. S timskim duhom ustvarjamo kreativno in ambiciozno okolje za celovito osebno rast. Mednarodni in interdisciplinarni timi tvorijo sinergijo znanj za doseganje in preseganje skupnih ciljev.

Prevezem odgovornost za delo in rezultate tima.

Spoštujem različnost mnenj in moč argumentov.

V timu delujem aktivno in odgovorno.

V vlogi vodje tima obveščam ostale člane o rezultatih dela tima.

